

Tillæg nr. 1 til
MILJØGODKENDELSE
af

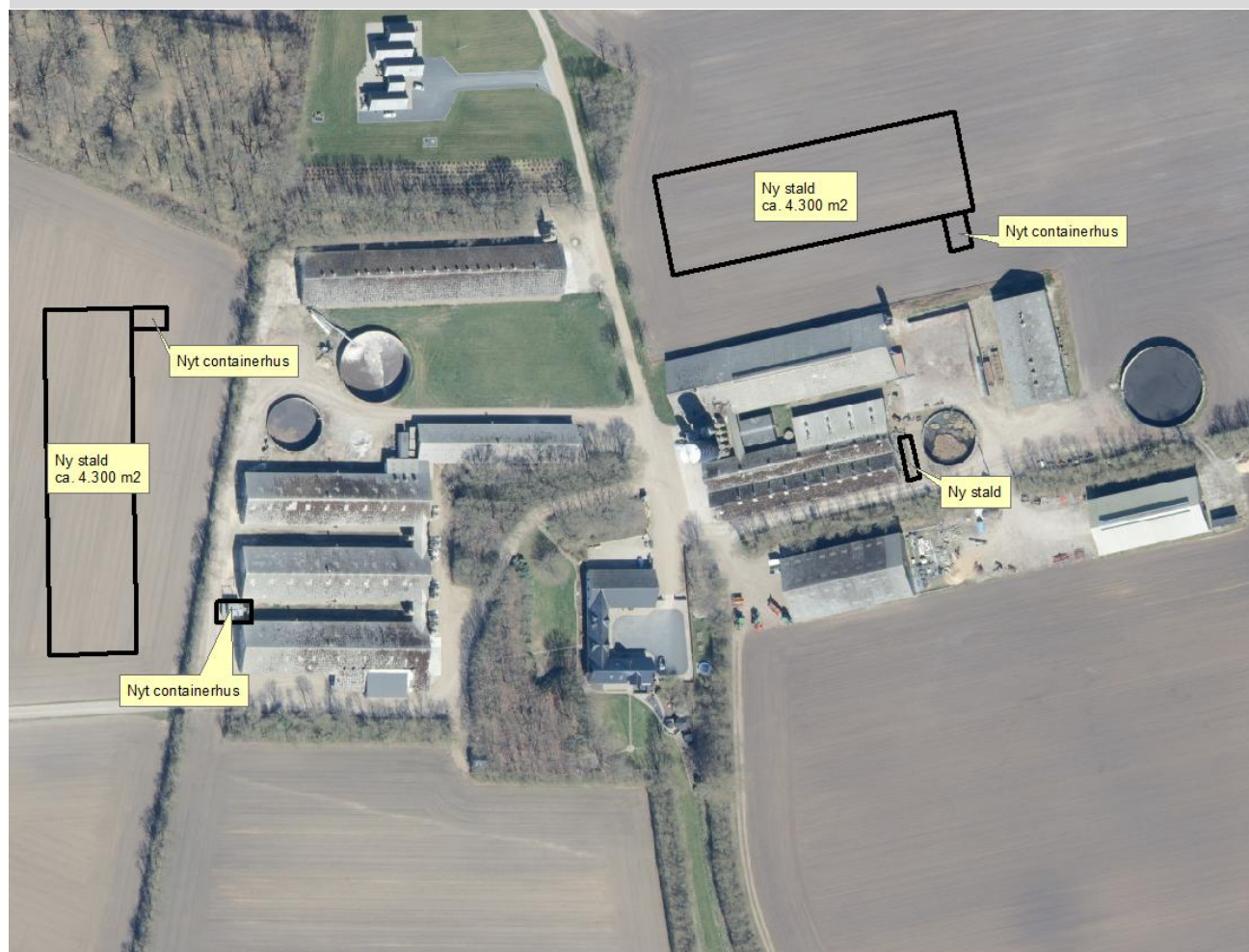
Lille Hejbøl
Lille Hejbølvej 3
6870 Ølgod

I henhold til § 16a i Bekendtgørelse af lov nr.
1065 af 21. august 2025
om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Varde
Kommune

UDKAST 17. december 2025

Postadresse:

Varde Kommune
Bytoften 2, 6800 Varde

Udarbejdet af:

Sagsbehandler: Jørgen Enevoldsen
Direkte tlf. 7994 7150
E-mail: jene@varde.dk

VARDE KOMMUNE

Erhvervscenteret - Landbrug
Teknik og Miljø
Bytoften 2
6800 Varde

www.vardekommune.dk
vardekommune@varde.dk

Doknr. 9189802

Sagsnr. GEO-2025-06950

Indholdsfortegnelse:

1	INDLEDNING	5
2	BAGGRUND FOR TILLÆG TIL MILJØGODKENDELSE	6
2.1	DATABLAD	6
2.2	BAGGRUND OG HISTORIK	6
3	TILLÆG TIL MILJØGODKENDELSE	7
3.1	BESKRIVELSE AF PROJEKTET	7
3.2	DISPENSATION	7
3.3	REVURDERING	7
3.4	SUPPLERENDE OPLYSNINGER	8
3.5	FORUDSÆTNINGER	8
4	VILKÅR FOR TILLÆG TIL MILJØGODKENDELSEN	9
4.1	PRODUKTIONSAREALER OG OPBEVARINGSLAGRE	9
4.2	DRIFT OG INDRETNING	9
4.3	LANDSKABSINTERESSER	9
4.4	AMMONIAKREDUCERENDE TILTAG	10
4.5	OPBEVARING OG HÅNDTERING AF HUSDYRGØDNING	10
4.6	LUGT	10
4.7	STØJ OG VIBRATIONER	10
4.8	STØV	11
4.9	VAND	11
4.10	SKADEDYR	11
4.11	SPILDEVAND, OVERFLADEVAND OG RESTVAND	12
4.12	OPLAG AF OLIE, PESTICIDER OG ØVRIGE KEMIKALIER	12
4.13	LYS	12
4.14	EGENKONTROL	12
4.15	UHELD OG RISICI	12
4.16	OPHØR	12
5	KLAGEVEJLEDNING	13
6	OFFENTLIGGØRELSE	14
7	MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	15
7.1	BELIGGENHED	15
7.2	AFSTANDSKRAV	16
7.3	LANDSKAB OG KULTURMILJØ	18
7.4	PROJEKTETS ERHVERVSMÆSSIGE NØDVENDIGHED	21
7.5	SAMDRIFT	22
7.6	BIAKTIVITETER	22
7.7	INDRETNING	22
7.8	PRODUKTIONSAREALERS OG OPBEVARINGSLAGRES STØRRELSE	25
7.9	FORBRUG AF VAND OG ENERGI, SAMT KLIMA	27
7.10	AFFALD	27
7.11	RESTSTOFFER (OLIE, RENGØRINGSMIDLER, KEMIKALER, MEDICIN M.M.)	28
7.12	GRUNDVAND	29
7.13	HUSDYRGØDNING - PRODUKTION, OPBEVARING OG UDBRINGNING	30
7.14	FODEROPBEVARING	32
7.15	LUGT	33
7.16	STØJ OG RYSTELSER	34
7.17	STØV	35
7.18	FLUER OG SKADEDYR	36
7.19	DØDE DYR	36

7.20	LYS	37
7.21	TIL- OG FRAKØRSEL	37
7.22	SPILDEVAND	39
7.23	DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD	40
7.24	BESKYTTEDE NATUROMRÅDER OMKRING HUSDYRBRUGET - AMMONIAK	41
7.25	PÅVIRKNING AF "BILAG IV ARTER"	45
7.26	BAT – AMMONIAK	47
7.27	BAT – MILJØLEDELSE OG MANAGEMENT.....	49
7.28	BAT – FODRINGSSTRATEGI	50
7.29	BAT – VAND, ENERGI, SPILDEVAND, STØJ, STØV OG LUGT	51
7.30	BAT – OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING.....	54
7.31	FORARBEJDNING AF - OG UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING	55
7.32	SAMLET BAT-VURDERING	55
8	EGENKONTROL.....	56
9	FORANSTALTNINGER VED OPHØR AF PRODUKTION	56
10	ALTERNATIVE MULIGHEDER.....	57
11	FORANSTALTNINGER FOR AT UNDGÅ, FOREBYGGE ELLER BEGRÆNSE DET ANSØGTES VIRKNING PÅ MILJØET	57
12	EVENTUELLE GRÆNSEOVERSKRIDENDE VIRKNINGER.....	57
13	BEFOLKNING OG MENNESKERS SUNDHED	58
13.	SAMSPILLET MELLEM FAKTORERNE JF. § 4 STK. 8 NR. 5.....	58
14	§ 42, NR. 1-6 I BEKENDTGØRELSEN	59
15	§ 43, NR. 7-13 I BEKENDTGØRELSEN	59
16	NABO- / PARTSHØRING.....	60
17	SAMLET VURDERING	60
BILAG 1	– PRODUKTIONSAREALER OG STALDTYPER	62

1 Indledning

Dette **udkast** til tillæg til miljøgodkendelse fastlægger de vilkår, der skal gælde for en udvidelse af husdyrbruget på Lille Hejbølvej 3, 6870 Ølgod i Varde Kommune. Vilkårene sikrer, at udvidelse og drift af husdyrbruget kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

I forbindelse med udarbejdelse af **udkast** til tillæg til miljøgodkendelse, har Varde Kommune udarbejdet en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt. Denne danner baggrund for afgørelsen, herunder de stillede vilkår, som fremgår af afsnit 4.

Ansøgningen om tillæg til miljøgodkendelse har været offentliggjort på Digital MiljøAdministration (DMA) www.dma.mst.dk fra den 6. – 27. november 2025. Offentligheden har hermed haft mulighed for at komme med forslag og bemærkninger til projektet, samt anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse, når dette foreligger.

Varde Kommune har modtaget afklarende spørgsmål i to telefonopkald.

Udkast til afgørelse er sendt i nabo- / partshøring i 30 dage, hvor der er mulighed for at komme med synspunkter, kommentarer eller indsigelser til projektet.

Der er sideløbende med nabo- / partshøring foretaget høring af offentligheden, ved at udkast til miljøgodkendelse sammen med ansøgning og miljøkonsekvensrapport er lagt på Varde Kommunes hjemmeside under "Høringer".

Udkast til afgørelse skal give offentligheden og beslutningstagerne et fælles grundlag for at debattere projektet, inden der tages endelig stilling til, om det skal kunne realiseres.

Når høringsperioden er slut, vil alle indkomne bidrag blive vurderet af Varde Kommune, inden der tages stilling til om der kan meddeles tillæg til miljøgodkendelse.

Copyright på kort: KDS, GST, GeoDanmark, Hexagon og Varde Kommune.

2 Baggrund for tillæg til miljøgodkendelse

2.1 Datablad

Ejer / Ansøger:	Lille Hejbøl ApS
Kontaktperson:	Jakob Nim Jensen, tlf. 2843 1540, jakob@megaray.dk Bent Jensen, tlf. 4027 3275
Husdyrbrugets navn og adresse:	Lille Hejbøl, Lille Hejbølvej 3, 6870 Ølgod
Ejerlav og matrikel nr.:	Hejbøl Gdr., Ølgod, 2a m.fl.
Virksomhedens art:	Fjerkræ og svin
Ejendomsnummer:	9126527
CHR-nummer:	19358
CVR-nummer:	45208893
Konsulent:	Nina Laudal Jensen, SAGRO I/S, tlf. 96296642, nlj@sagro.dk
Tilsynsmyndighed:	Varde Kommune
Er husdyrbruget et IE-brug:	Ja
Ansøgning:	Skema nr. 252768, version 2, indsendt den 20. november 2025
Udkast i nabohøring:	17. december 2025 – 19. januar 2026

Godkendelsesdato:

2.2 Baggrund og historik

Husdyrbruget har tidligere fået disse godkendelser:

- §12 godkendelse dateret 10. december 2009 (MGK2009)
- Tillæg til §12 miljøgodkendelse dateret 4. januar 2013 (MGK2013)
- Revurdering af § 12 miljøgodkendelse dateret 3. oktober 2018
- §11 afgørelse om halmlager dateret 16. juli 2020
- §16a miljøgodkendelse dateret 25. september 2020 (MGK2020). Godkendelsen omfattede en ændring af produktionssystemet i hønsestaldene til skrabeæg samt mulighed for at udnytte de eksisterende svinestalde optimalt. Derudover blev der søgt om lovliggørelse af to klimacontainere, som anvendes til de mindste smågrise.

Lille Hejbøl ApS har nu søgt om Tillæg nr. 1 til MGK2020 på baggrund af et ønske om at udvide fjerkræproduktionen på Lille Hejbølvej 3, 6870 Ølgod.

Ansøgningen er modtaget af Varde Kommune den 22. oktober 2025.

I forbindelse med sagsbehandlingen er der indhentet supplerende oplysninger.

3 Tillæg til miljøgodkendelse

Varde Kommune har afgjort, at husdyrbruget på Lille Hejbølvej 3, 6870 Ølgod kan udvides som ansøgt. Der er nærmere redegjort for de vurderinger der ligger til grund for afgørelsen i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Tillæg til miljøgodkendelsen meddeles efter § 16a i "Bekendtgørelse af lov nr. 1065 af 21. august 2025 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v." herefter benævnt husdyrbrugloven, på en række nærmere angivne vilkår i afsnit 4.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne afgørelse.

Det skal i øvrigt bemærkes, at tilladelser og godkendelser der vedrører anden lovgivning, for eksempel byggetilladelse, skal indhentes særskilt. Der skal også indhentes byggetilladelse, hvis en bygning ændrer anvendelse.

Henvendelse om afgørelsen kan ske til Varde Kommune, Erhvervscenteret - Landbrug.

Eventuelle udvidelser og ændringer af husdyrbrugets anlæg, som ikke fremgår af denne afgørelse, skal meddeles til – og godkendes af Varde Kommune inden disse gennemføres.

I henhold til husdyrbruglovens § 59a bortfalder tillæg til miljøgodkendelsen, hvis den ikke er udnyttet, inden 6 år efter den er meddelt. Hvis en del af tillæg til miljøgodkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

3.1 Beskrivelse af projektet

Der er aktuelt miljøgodkendelse til svinehold og hønsehold på husdyrbruget.

Lille Hejbøl ApS søger om et tillæg til miljøgodkendelse på baggrund af et ønske om at bygge en ny hønnekæstald på ca. 4.300 m², en ny hønsestald på ca. 4.300 m² samt en ny babystald til smågrise på ca. 70 m². Derudover søges der om tre nye containerhuse på hver ca. 100 m².

Der ønskes mulighed for, at ny hønsestald kan placeres på to måder.

Ifølge den nugældende husdyrbrugslov skal der ikke længere søges om og gives godkendelse til et bestemt dyrehold, men om et bestemt produktionsareal, det vil sige det areal, som dyrene på husdyrbruget kan opholde sig på.

Der søges om produktionsarealer som det fremgår af Tabel 1, og beliggende, som det fremgår af Figur 6.

3.2 Dispensation

Varde Kommune meddeler i henhold til § 9 stk. 3 i husdyrbrugloven dispensation, fra afstandskravet på 30 m til naboskel, så bygning 27 og 29 kan opføres som ansøgt, se Figur 3. Dispensationen begrundes med at bygningerne opføres ud til åben mark.

3.3 Revurdering

Kommunalbestyrelsen skal jævnfør § 48 stk. 4 i "Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug (herefter benævnt Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) foretage den første regelmæssige revurdering, når der er forløbet 8 år fra det tidspunkt, hvor husdyrbruget første gang blev godkendt, og herefter hvert 10. år.

Det er planlagt at foretage revurdering af MGK2020 i 2028. Dette tillæg til MGK2020 planlægges revurderet i 2034.

3.4 Supplerende oplysninger

I forbindelse med sagsbehandlingen har Varde Kommune orienteret og indhentet oplysninger fra følgende:

- Idéfasen ved offentlig annoncering
- Interne høringer i Varde Kommune
- Nabohøring ved berørte naboer

3.5 Forudsætninger

Varde Kommune forudsætter, at projektet gennemføres og drives som beskrevet i ansøgningen, og at den generelt gældende lovgivning overholdes.

Tillæg til miljøgodkendelsen meddeles på vilkår, der sikrer at kravene i § 27 i husdyrbrugloven opfyldes. Der stilles derfor følgende vilkår til husdyrbrugets anlæg:

4 Vilkår for tillæg til miljøgodkendelsen

I forbindelse udarbejdelse af dette tillæg til miljøgodkendelse er vilkårene fra tidligere miljøgodkendelse blevet gennemgået og revideret. Nedenstående vilkår er de vilkår, som samlet set gælder fremadrettet for husdyrbruget.

4.1 Produktionsarealer og opbevaringslagre

- a. Husdyrbruget må maksimalt have produktionsarealer og arealer med gødningsopbevaring, som det fremgår af Tabel 1, og beliggende, som det fremgår af Figur 6.

4.2 Drift og indretning

- a. Husdyrbrugets drift og indretning skal være i overensstemmelse med de oplysninger der fremgår af den miljøtekniske beskrivelse, medmindre andet fremgår af afgørelsens vilkår.
- b. De vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte/andre der er beskæftiget med den pågældende del af driften. Et eksemplar af tillæg til miljøgodkendelsen skal til enhver tid være tilgængeligt for de personer, der har ansvaret for husdyrbrugets daglige drift.
- c. Ved fremtidige udvidelser skal Lilla Hejbølvej 3, 6870 Ølgod overveje placering og aktiviteter på husdyrbruget, således at transport af dyr, materialer og husdyrgødning begrænses.

Teltoverdækning af gyllebeholder

- d. Senest 14 dage før etablering af teltoverdækning skal du til Varde Kommune indsende følgende:
 - Dokumentation for styrke og tæthed af teltdugen (Myndighedssæt/byggeblad fra firmaet, der etablerer overdækningen)
 - Dokumentation for, at gylletankens bund og vægge kan modstå trykket fra teltdugen:
 - Beregning af centerforstærkning - herunder forudsætninger, beregning af maksimalt jordtryk samt kontrol af gennemlokning
 - Tankvægge – en beskrivelse af statisk virkemåde for tankkonstruktionen og en beskrivelse af, at belastningen fra overdækningen ikke vil virke til ugunst for tankkonstruktionen.
- e. Senest 2 måneder efter at du har etableret teltoverdækningen, skal du anmelde det til Varde Kommune, som så registrerer det i BBR. (Skema til færdigmelding vedhæftet).
- f. Opførelse af stald 25 betinges af at Varde Kommunes dispensation til fjernelse af dige ikke bliver påklaget og ophævet samt at matrikel-/ og ejendomsskellet skal være flyttet, således at afstandskravet på 30 m til naboskel overholdes.

4.3 Landskabsinteresser

- a. Placering, udformning, arkitektur og materialevalg af nybyggeri skal følge beskrivelsen i den miljøtekniske redegørelse.
- b. Bygningerne skal opføres i afdæmpede farver og i ikke-reflekterende materialer.
- c. Der skal etableres nye læhegn vest for stald 27 og nord for stald 25, som det fremgår af Figur 5. De nye læhegn skal etableres som almindelige 3-rækkede læhegn, bestående af danske hjemmehørende arter, som er egnet til etablering i det åbne land. De nye læhegn skal plejes og om nødvendigt efterplantes, så de fremover bliver rumgivende elementer i landskabet, samt et grønt volumen som landskabeligt kan være modvægt til bygningsmassen. Læhegnet nord for stald 25 kan plantes tættere på stalden, men ikke længere væk, end det, som fremgår af Figur 5.
- d. Eksisterende beplantning skal bevares, som det fremgår af Figur 5. Beplantningen der bevares, og vedligeholdes og skal om nødvendigt efterplantes og beskæres, så en sund beplantning sikres. Efterplantningen skal ske med danske hjemmehørende arter.

- e. De nye bygninger (bygning 25, 27, 28, 29 og 30, se Figur 6) skal opføres i byggematerialer med en mat overflade uden glans, for at undgå genskin.
- f. Der må ikke opsættes belysning, så facader oplyses. Nødvendig arbejdsbelysning, f.eks. ved døre og porte, kan opsættes, men må ikke oplyse selve bygningerne og skal slukkes ved arbejdets ophør eller monteres med en bevægelsessensor.
- g. Al belysning skal afskærmes og nedadrettes, så man ikke kan se ind i selve lampen udenfor matriklen. Dette er for at undgå lysforurening af det åbne land.

4.4 Ammoniakreducerende tiltag

- a. Staldene 1, 2, 3, 4 og 27 på Figur 6 skal indrettes / skal være indrettet med gødningsbånd.
- b. Gødningsbåndene skal tømmes mindst 3 gange ugentligt med et interval på 2 -3 dage.
- c. Gødningsbånd og transportsystem skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.
- d. Der skal føres en logbog, hvori følgende registreres:
 - tidspunktet for tømning af gødningsbåndene (start- og sluttidspunkt)
 - enhver form for driftsstop med angivelse af årsag og varighed
- e. Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt gødningsbåndene er ude af drift i en periode på mere end 2 uger.
- f. Logbogen skal opbevares i mindst fem år på husdyrbruget og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- g. Svinestaldene skal være indrettet med de i ansøgningen angivne staldsystemer (bygning 6, 7, 8, 17.2 og 26)

4.5 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

- a. Påfyldning af gylle til gyllevogn og lignende skal altid ske under opsyn.
- b. Fra containere til opbevaring af hønsegødning må der ikke forekomme udsivning af gødningssaft eller andet spildevand.
- c. Containere indeholdende hønsegødning skal være over dækkede, hvis der ikke er daglig tilførsel.
- d. I forbindelse med udmugning fra hønsestaldene til containere må der ikke spildes hønsegødning således at der er fare for forurening af grund- eller overfladevand herunder vandløb eller søer.

4.6 Lugt

- a. Hele husdyrbruget og dets omgivelser skal renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt.
- b. Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at lugtgener i omgivelserne vurderes at være væsentligt større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, skal husdyrbruget lade foretage undersøgelse af muligheder for begrænsning af lugtkilder og/eller behandling af afkastluften. Undersøgelsens omfang vil blive fastsat af tilsynsmyndigheden på baggrund af en konkret vurdering af sagen. Lugtundersøgelser kan maksimalt kræves én gang pr. år. Virksomheden afholder selv omkostningerne til dokumentation, undersøgelser og målinger.

4.7 Støj og vibrationer

- a. Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen må, ved udendørs opholdsarealer ved boliger beliggende i landzone uden for eget skel, ikke overskride de anførte værdier 1,5 meter over terræn i frit felt:

Tidspunkt	Støjgrænser	Reference tidsrum
Dag		
Mandag - fredag kl. 07 - 18	55 dB(A)	8 timer
Lørdag kl. 07 - 14	55 dB(A)	7 timer
Lørdag kl. 14 - 18	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdag kl. 07 - 18	45 dB(A)	8 timer
Aften		
Alle dage kl. 18 - 22	45 dB(A)	1 time
Nat		
Alle dage kl. 22 - 07	40 dB(A)	½ time

Støjgrænser

- b. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige ovenstående grænseværdier med mere end 15 dB(A) ved alle beboelser.
- c. Ved dokumentation for overholdelse af støjvilkår skal der ses bort fra kortvarig sæsonafhængig kørsel udenfor husdyranlægget f.eks. pløjning og høst.
- d. Hvis tilsynsmyndigheden vurderer det nødvendigt, skal husdyrbruget dokumentere, at støjvilkåret er overholdt. Dokumentationen skal belyse støjbelastningen med husdyrbruget i fuld repræsentativ drift. Dette kan dog højst kræves en gang årligt, såfremt ovennævnte støjgrænser overholdes.

Dokumentationen skal ske i form af resultat af en støjmåling udført efter retningslinjerne i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 og 6/1984, eller efter en beregning udført efter den nordiske beregningsmetode for ekstern støj fra virksomheder jf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993. Ved ændringer skal den nyeste vejledning anvendes.

Er dokumentationen udført som beregning, skal den indeholde de oplysninger om beregningsforudsætningerne, som er nødvendige for vurdering af rigtigheden af beregningsresultaterne. Er dokumentationen udført som måling, skal driftsforholdene under målingen beskrives. Som udgangspunkt accepteres en ubestemthed på de målte eller beregnede støjbelastninger på max. +/- 3 dB(A).

- e. Målingerne eller beregningerne skal udføres af en person eller et laboratorium, som er akkrediteret af DANAK eller godkendt af Miljøstyrelsen til "Måling - ekstern støj".
- f. Resultaterne skal sendes til tilsynsmyndigheden senest 1 måned efter målingernes gennemførelse.

4.8 Støv

- a. Drift af anlægget må ikke medføre væsentlige støvgener uden for husdyranlægget.

4.9 Vand

- a. Husdyrbruget skal drives, og drikkevandssystemet skal vedligeholdes således, at vandforbrug og vandspild minimeres mest muligt.

4.10 Skadedyr

- a. Der skal på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
- b. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

4.11 Spildevand, overfladevand og restvand

- a. Overfladevand fra befæstede arealer, som kan være forurenet med næringsstoffer, skal opsamles og udbringes i henhold til gældende regler.
- b. Tagbrønde og brønde i øvrigt indenfor en afstand på 15 meter fra stalde skal hæves minimum 10 cm over terræn, når de fører til dræn eller vandløb.
- c. Husdyrbruget skal indrettes, så de forurenede områder uden om stald- og husdyrgødningsanlæg begrænses med henblik på at reducere produktion af spildevand.
- d. Inden sanitært spildevand fra stald 25 ledes til minirensesanlæg, skal dette være godkendt ved Varde Kommune.
- e. Inden tagvand fra de nye stalde udledes til vandløb eller nedsives i faskiner skal der ved Varde Kommune indhentes tilladelse til dette.
- f. Senest 2 måneder efter at udledningstilladelsen / nedsivningstilladelsen er taget i brug, skal kloakmesterattest indsendes til Varde Kommune.

4.12 Oplag af olie, pesticider og øvrige kemikalier

- a. Opbevaring af kemikalier, samt spildolie og kemikalieaffald, skal foregå i rum med fast bund og uden mulighed for forurening af jord, afløbssystem, grundvand og vandløb.
- b. Affald skal opbevares, så uhygiejniske forhold forebygges og undgås.

4.13 Lys

- a. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener uden for husdyrbruget.

4.14 Egenkontrol

- a. Foranstaltninger, der træffes for at forebygge og begrænse emissionerne fra husdyrbruget, skal regelmæssigt vedligeholdes og overvåges.
- b. Dokumentation skal opbevares samlet, i papirform eller elektronisk, og være lettilgængelige for tilsynsmyndigheden. Dokumentationen skal fremvises til tilsynsmyndigheden på forlangende og skal gemmes minimum 5 år.

4.15 Uheld og risici

- a. Alle uheld og driftsforstyrrelser, herunder evt. spild på udendørs arealer, der kan medføre forurening, skal straks meddeles alarmcentralen (tlf.: 112) og efterfølgende Erhvervscenteret, Varde Kommune (tlf.: 7994 6800).

4.16 Ophør

- a. Ved ophør af driften, skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare. Alle opbevaringsanlæg og stalde skal tømmes og rengøres, og husdyranlægget skal fremstå i miljømæssig god stand.

5 Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet i henhold til § 76 i Husdyrbrugloven af de klageberettigede, der fremgår af lovens §§ 84-87.

Hvis du ønsker at klage over afgørelsen, skal du gøre det elektronisk og direkte til Miljø og Fødevareklagenævnet via Klageportalen. Du kan få adgang til Klageportalen via <https://kpo.naevneneshus.dk>

Din klage skal være modtaget senest den **xx. XXXXXXXX 2025 (4 uger efter offentliggørelsen)**.

Det er en betingelse for behandling af din klage, at du indbetaler et gebyr.

Vejledning om hvordan du klager og om gebyrordningen kan du finde på <https://kpo.naevneneshus.dk>

Samme sted fremgår det også, at der er visse særlige forhold, som kan begrunde en undtagelse fra kravet om at klage via Klageportalen.

Har du brug for yderligere oplysninger eller hjælp til Klageportalen, kan du kontakte nh@naevneneshus.dk eller tlf. 7240 5600.

Såfremt afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder fra afgørelsens offentliggørelse samt være i overensstemmelse med § 26 i forvaltningsloven.

6 Offentliggørelse

Offentliggørelse af afgørelsen sker på Digital MiljøAdministration <https://dma.mst.dk/> under "Offentliggørelser", den xx 2025.

På Varde Kommunes vegne den XXXX 2025

Jørgen Enevoldsen

Miljømedarbejder

Kopi sendt til:

- Nina Laudal Jensen, SAGRO I/S, e-mail: nlj@sagro.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Vest, Adelvej 34, Tavlov, 7000 Fredericia, e-mail: trvest@stps.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, v. Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1, 1651 Kbh.V, e-mail: ae@ae.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 1017 Kbh.K, e-mail: fbr@fbr.dk
- Rådet for Grøn Omstilling, Kompagnistræde 22, 3.sal, 1208 Kbh.K, e-mail: info@rgo.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 5, 7182 Bredsten, e-mail: tha@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, e-mail: dnvarde-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh.V, e-mail: natur@dof.dk samt lokalforeningen for sydvestjylland e-mail: varde@dof.dk
- Arkvest, post@arkvest.dk

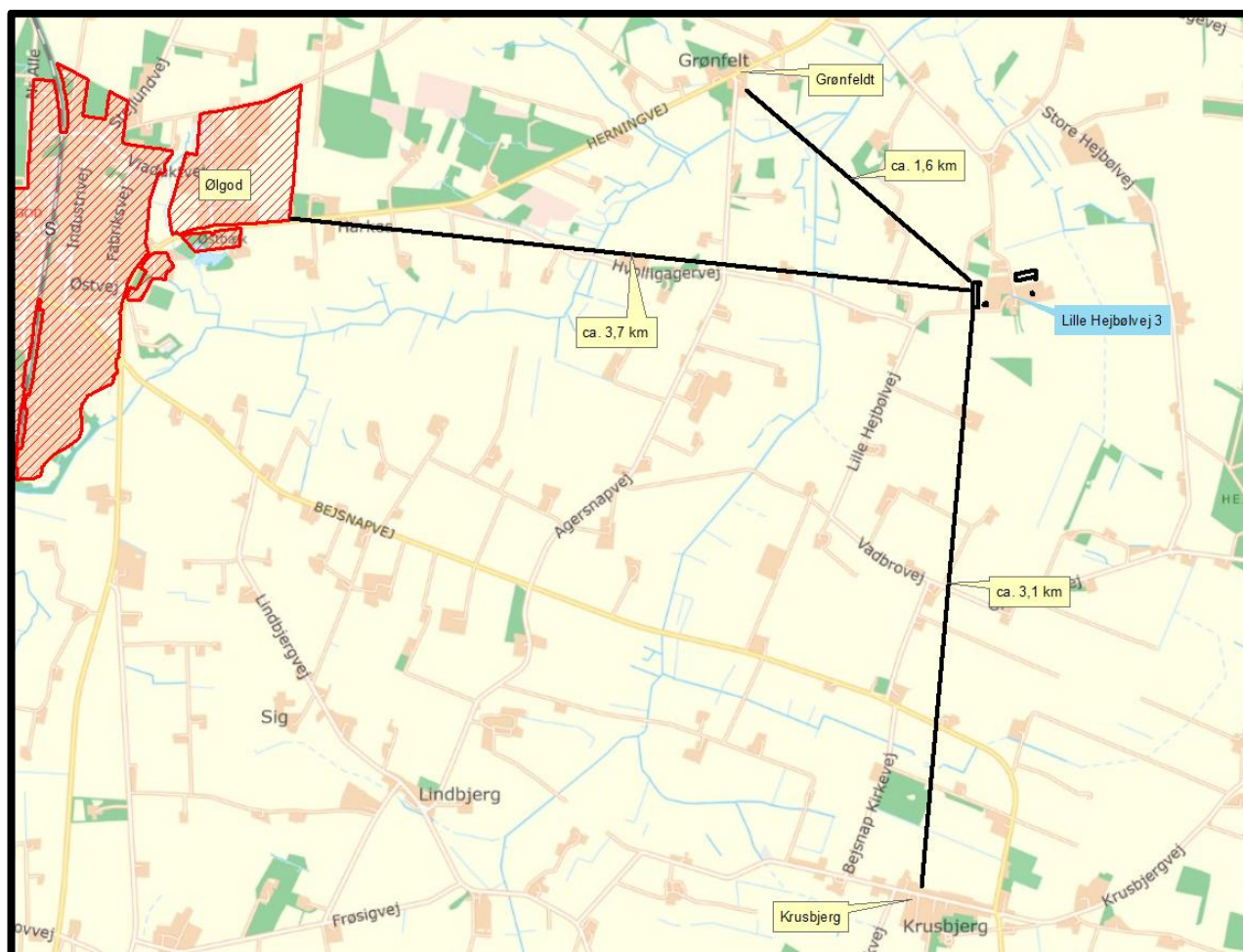
7 Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Beliggenhed, landskab og kulturmiljø

7.1 Beliggenhed

Husdyrbruget ligger på adressen Lille Hejbølvej 3, 6870 Ølgod, ca. 3,7 km øst for Ølgod, som også er nærmeste byzone, se Figur 1.

Nærmeste samlede bebyggelser er Grønfelt og Krusbjerg, som ligger henholdsvis ca. 1,6 km nordvest og 3,1 km syd for husdyrbruget, se Figur 1.

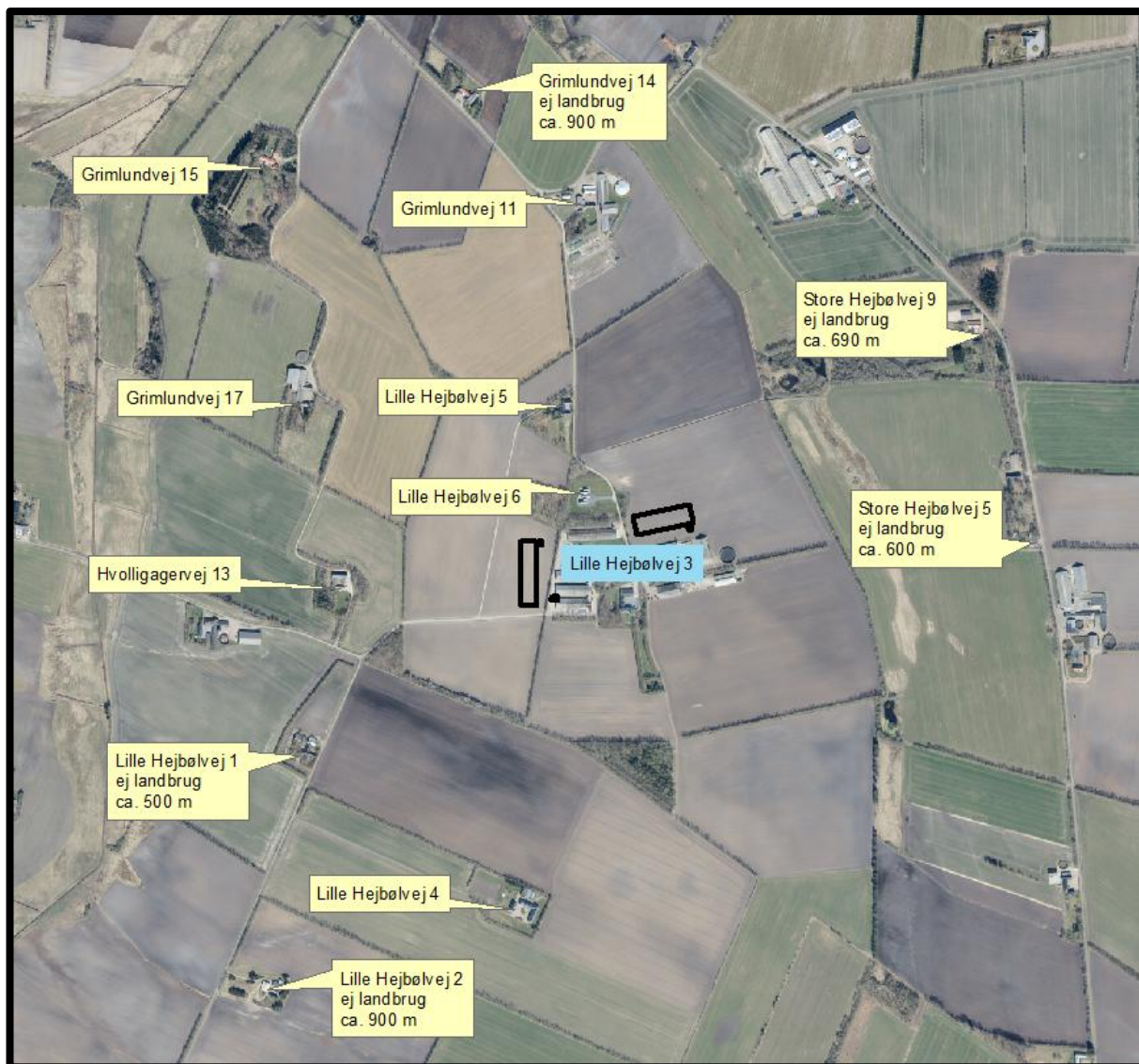

Figur 1. Husdyrbruget i forhold til byzone og samlet bebyggelse.

Nærmeste naboer uden landbrugspligt, Lille Hejbølvej 1, Store Hejbølvej 5 og Store Hejbølvej 9 er beliggende henholdsvis ca. 500 m, ca. 600 m og ca. 690 m fra husdyrbruget, se Figur 2.

De nærmeste øvrige nabobeboelser er Lille Hejbølvej 4, Lille Hejbølvej 5, Lille Hejbølvej 6, Hvolligagervej 13 og Grikmlundvej 17, se Figur 2.

Lille Hejbølvej 6 og Hvolligagervej 13 er ejet af ansøger.

Figur 2. Husdyrbruget i forhold til nærmeste naboer.

Varde Kommune vurderer at beliggenheden er tilstrækkeligt beskrevet.

7.2 Afstandskrav

Afstandskravene i henhold til § 6 i Husdyrbrugloven er overholdt, da husdyrbrugets anlæg ikke er beliggende:

- i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- i en afstand mindre end 50 m fra ovennævnte områder eller
- i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

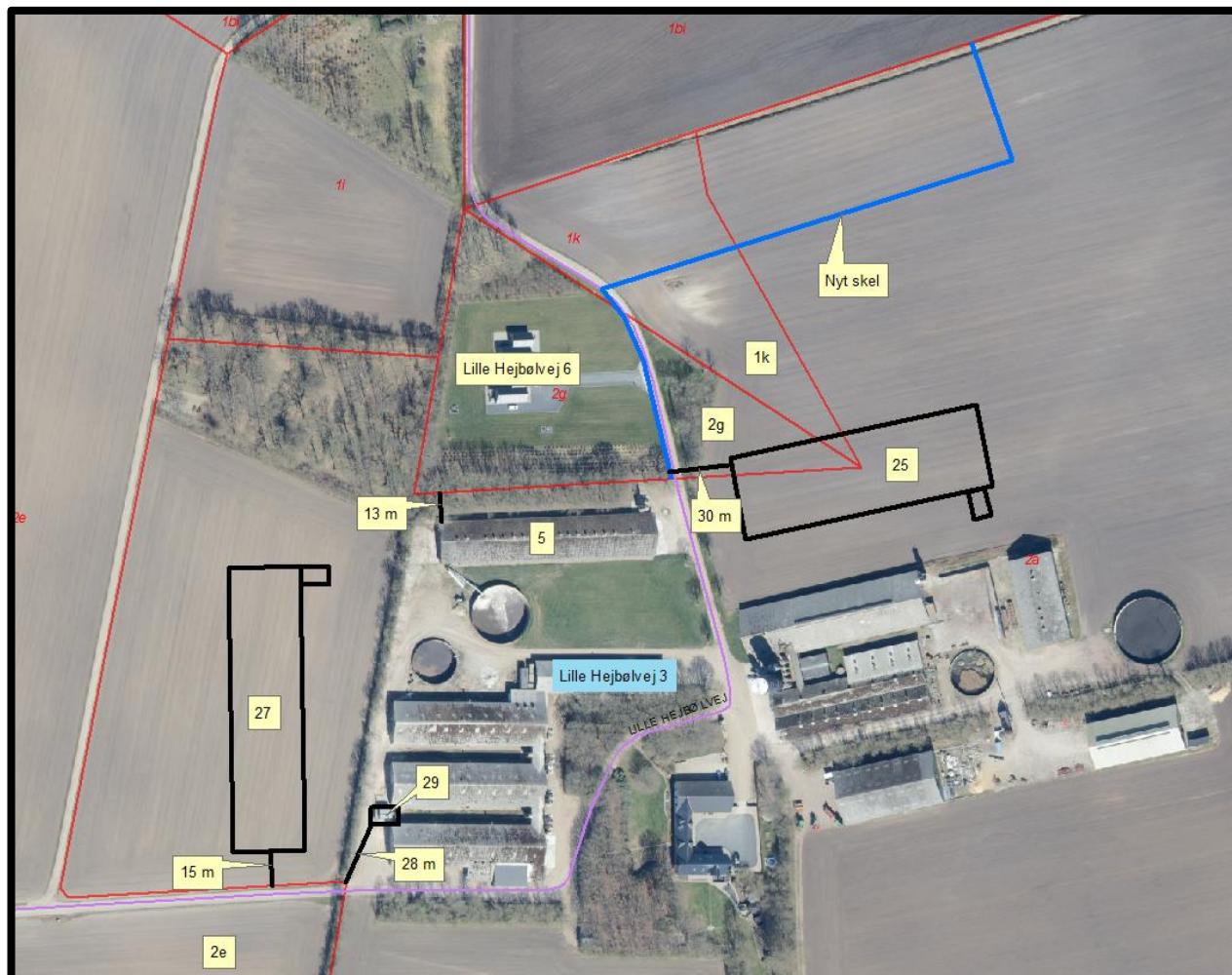
Følgende afstandskrav i henhold til § 8 i husdyrbrugloven er overholdt:

- ikke almene vandforsyningsanlæg (25 m)
- almene vandforsyningsanlæg (50 m)
- vandløb, dræn og søer (15 m)
- levnedsmiddelvirksomhed (25 m)
- beboelse på samme ejendom (15 m)

Følgende afstandskrav i henhold til § 8 i husdyrbrugloven er ikke overholdt:

- offentlig vej og privat fællesvej (15 m)
- naboskel (30 m)

Se Figur 3.

Figur 3. Manglende overholdelse af afstandskrav.

Offentlig vej og privat fællesvej

Afstandskravet på 15 m til den privat fællesvej Lille Hejbølvej er for nogle af de eksisterende bygninger ikke overholdt. Der er dog tale om eksisterende bygninger, som tidligere er godkendt. Der er derfor ikke behov for igen at dispensere fra afstandskravet for disse bygninger.

Afstandskravet til offentlig og privat fællesvej er overholdt for alle de nye ansøgte bygninger.

Naboskel

Afstandskravet på 30 m til naboskel er ikke overholdt for bygning 5. Men da det er en eksisterende og tidligere godkendt bygning, er der ikke behov for igen at dispensere fra afstandskravet for bygningen.

Afstandskravet på 30 m til naboskel er ikke overholdt for bygning 27 og bygning 29, da de søges etableret i en afstand af henholdsvis 15 m og 28 m fra matrikelskellet til matr. 2e Hejbøl Gde., Ølgod, tilhørende Hvolligagervej 10, se Figur 3. Ansøger har søgt om dispensation.

Afstandskravet på 30 m til naboskel er heller ikke overholdt for bygning 25, da den søges etableret hen over de nuværende matrikelskel for 2g og 1k Hejbøl Gde., Ølgod, tilhørende ejendommen Lille Hejbølvej 6, se Figur 3. Lille Hejbølvej 6 er ejet af ansøger, men er en selvstændig ejendom med eget ejendomsnummer.

Når det gælder bygning 27 og 29 meddeler Varde Kommune i henhold til § 9 stk. 3 i husdyrbrugloven dispensation fra afstandskravet på 30 m til naboskel, så de kan opføres som ansøgt. Dispensationen begrundes med at bygningerne opføres ud til åben mark.

Når det gælder bygning 25, er der hos Varde Kommune en matrikulær sag i behandling, hvor matrikel- og ejendomsskel er søgt flyttet. Hvis denne godkendes, vil afstandskravet til nyt kommende naboskel være overholdt, se Figur 3

Varde Kommune stiller vilkår om, at inden stald 25 bygges, skal matrikel- og ejendomsskellet været flyttet, således at afstandskravet på 30 m overholdes.

Der er ikke givet tilladelse til opførelse af nogen af gyllebeholderne den 1. januar 2007 eller senere. Dermed er der ikke i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens § 21, stk. 3 noget krav om at de skal være overdækkede.

7.3 Landskab og kulturmiljø

I forbindelse med sagsbehandlingen er husdyrbrugets beliggenhed i forhold til udpegningerne i Varde Kommunes Kommuneplan 2025 samt andre udpegninger blevet gennemgået. Husdyrbrugets anlæg ligger **indenfor**

- Landzone
- Åbne landbrugslandskaber
- Områder til placering af store husdyrbrug
- Særligt værdifuldt landbrugsområde
- Skovrejsning

Af Kommuneplan 2025 for Varde Kommune fremgår det blandt andet, at

Anvendelse af reflekterende materialer i **det åbne land (Landzone)** skal søges begrænset og om nødvendigt afskærmes.

I **åbne landbrugslandskaber** skal store tekniske anlæg, herunder store husdyrbrug med mere end 500 dyreenheder tilpasses landskabets karakter.

Områder til placering af **store husdyrbrug** skal friholdes for udvikling, der er i modstrid med etablering af store landbrugsbygninger og -anlæg.

I **særligt værdifulde landbrugsområder** skal det sikres, at arealerne kan anvendes længst muligt til landbrugsmæssige formål før overgangen til anden anvendelse.

I **særligt værdifulde landbrugsområder** med **skovrejsningsinteresser** har skovrejsning høj prioritet.

Der har været registreret et beskyttet dige, som det fremgår af Figur 4.

Den vestlige del af det registrerede dige er korrekt. Varde Kommune har forholdt sig til den østlige del, som kommer i konflikt med ny stald.

Digestykket har ikke været registreret, men i forbindelse med en landsdækkende gennemgang af digerne, har Slots- og Kulturstyrelsen i 2024 tilføjet det fjernede dige til registreringen.

I forbindelse med opstart af ansøgning om miljøgodkendelse var diget ikke registreret.

Varde Kommune har den 25. november 2025 givet en efterfølgende dispensation fra museumsloven til at fjerne diget. Klagefristen udløber den 23. december 2025.

Figur 4. Beskyttet dige.

Varde Kommune stiller vilkår om, at miljøgodkendelse til stalden gives under forudsætning af, at Varde Kommunes dispensation ikke bliver påklaget og ophævet.

Nybyggeriet sker udenfor beskyttelseslinje for fredede fortidsminder, å-beskyttelseslinje, sø-beskyttelseslinje, strand-beskyttelseslinje og skov-byggelinje.

Varde Kommunes landskabsvurdering

Lille Højbovej 3 er beliggende i et område, der jf. kommuneplanen 2025 er udpeget som et landbrugslandskab. For landskabstypen gælder følgende retningslinier:

GENERELT

- 19.1** Anvendelse af reflekterende materialer i det åbne land skal søges begrænset og om nødvendigt afskærmes.
- 19.2** Etablering af energiproducerende anlæg skal ske under hensyntagen til de landskabelige værdier og placeres, så oplevelsen af landskabet ikke påvirkes i væsentlig grad.

ÅBNE LANDBRUGSLANDSKABER

- 19.3** Store tekniske anlæg, herunder store husdyrbrug med mere end 500 dyreenheder, skal tilpasses landskabets karakter.

Ejendommen ligger på en top, hvorfra terrænet daler imod vest, nord og øst. Terrænet daler ned til hhv. Østerbæk og Gundesbøl Å.

Der er beplantning tæt omkring ejendommens stuehus, vest og syd for hønsestaldene, samt en træække mellem svinestalde og halmlader. Derudover er der en mindre lund nordvest for ejendommen.

De ønskede landbrugsbygninger ligger i tilknytning til de eksisterende landbrugsbygninger, dog ligger de visuelt eksponeret i landskabet.

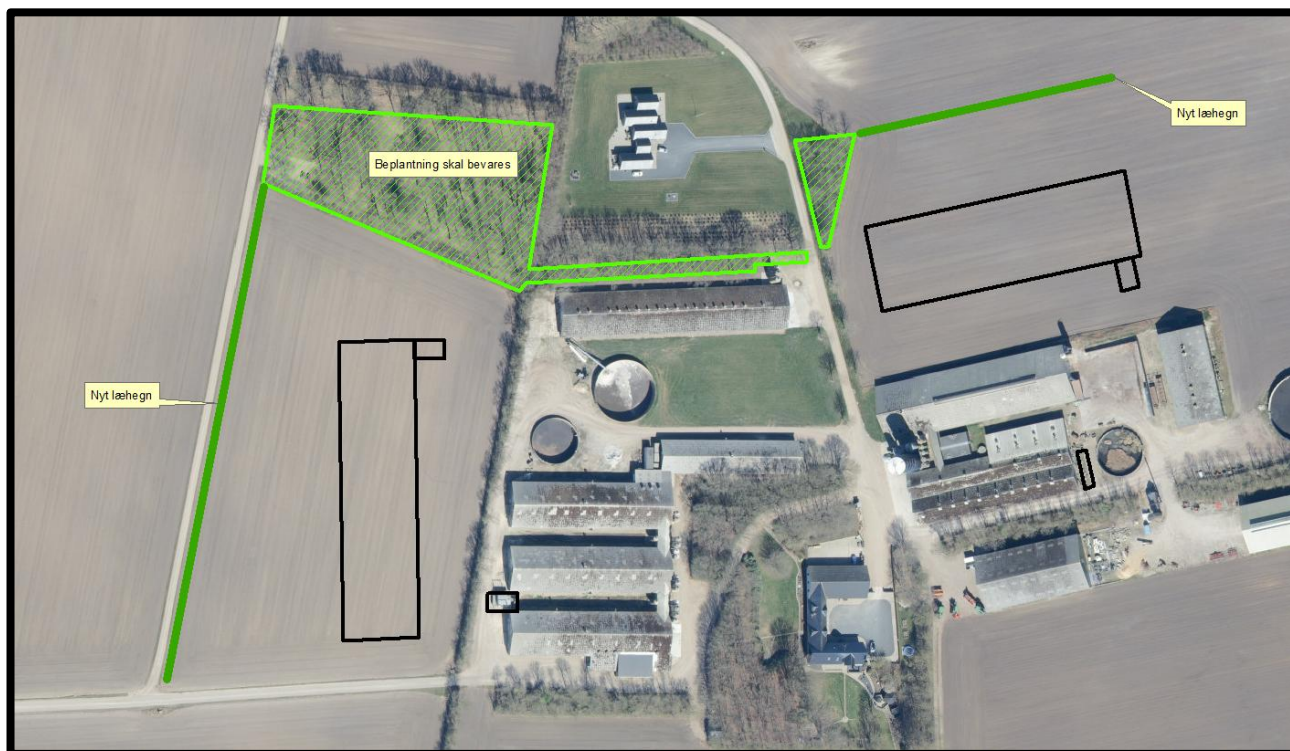
På baggrund af ovenstående stilles der vilkår om etablering af nye læhegn mod hhv. vest og nord. Derudover stilles der vilkår om at bevare dele af eksisterende beplantning. De nye læhegn svarer til de grønne streger og beplantningen der skal bevares svarer til de to skraverede arealer. Begge ses på figur 5.

Læhegnet nord for stald 25 kan etableres nærmere stalden, men ikke længere mod nord, end det, som fremgår af Figur 5.

Vilkår til beplantningen:

Nyt læhegn skal mindst etableres som et almindeligt 3-rækket læhegn, bestående af danske hjemmehørende arter, som er egnet til etablering i det åbne land. Nyt læhegn skal plejes og om nødvendigt efterplantes, så det fremover bliver et rumgivende element i landskabet, samt et grønt volumen som landskabeligt kan være modvægt til bygningsmassen.

Beplantningen der bevares, herunder også læhegn, skal vedligeholdes og om nødvendigt efterplantes og beskæres, så en sund beplantning sikres. Efterplantningen skal ske med danske hjemmehørende arter.

Figur 5. Vilkår til beplantning.

Vilkår til bygningerne:

Bygningerne skal opføres i byggematerialer med en mat overflade uden glans, for at undgå genskin.

For at sikre, at bygningen ikke fremstår som et oplyst element i landskabet, må der ikke opsættes belysning på eller af facader, men nødvendig arbejdsbelysning, f.eks. ved døre og porte, kan opsættes, men må ikke oplyse selve bygningerne og skal slukkes ved arbejdets ophør eller monteres med en bevægelsessensor.

Al belysning skal afskærmes og nedadrettes, så man ikke kan se ind i selve lampen udenfor matriklen. Dette er for at undgå lysforurening af det åbne land.

Det vurderes, at etablering af de ønskede bygninger ikke er i strid med kommuneplanens §22.1 om særligt værdifulde landbrugsområder.

Vurderingen gives på vilkår af:

- Al belysning skal afskærmes og nedadrettes, så man ikke kan se ind i selve lampen udenfor matriklen. Dette er for at undgå lysforurening af det åbne land.
- For at sikre, at bygningen ikke fremstår som et oplyst element i landskabet, må der ikke opsættes belysning på facader oplyses. Men nødvendig arbejdsbelysning, f.eks. ved døre og porte, kan opsættes, men må ikke oplyse selve bygningerne og skal slukkes ved arbejdets ophør eller monteres med en bevægelsessensor.
- At byggematerialer har en mat overflade uden glans for at undgå genskin.

7.4 Projektets erhvervsmæssige nødvendighed

Ansøger oplyser følgende:

Udvidelsen er erhvervsmæssigt nødvendig for at sikre en fortsat konkurrencedygtig og bæredygtig drift. Den øgede produktionskapacitet skal gøre det muligt at imødekomme den stigende efterspørgsel på æg og samtidig udnytte produktionsanlægget og de eksisterende ressourcer mere effektivt.

Udvidelsen bidrager til en mere rationel drift med bedre arbejdsforhold, lavere produktionsomkostninger pr. enhed og forbedret energiudnyttelse gennem moderne tekniske løsninger som solceller og varmevekslere. Dette er afgørende for at kunne opretholde en rentabel produktion under de gældende markedsvilkår og miljøkrav.

Derudover er udvidelsen et vigtigt led i processen med at sikre bedriftens økonomiske bæredygtighed i forbindelse med et igangværende generationsskifte. Investeringen skal medvirke til at skabe et solidt og fremtidssikret grundlag for den næste generation på ejendommen.

Varde Kommune vurderer at

- alle nybyggerierne er erhvervsmæssigt nødvendige for landbrugsdriften
- udvidelsen ikke er i strid med Kommuneplan 2025 for Varde Kommune
- det samlede bygningsanlæg vil fremstå som en driftsmæssig enhed
- de nye driftsbygninger, ved overholdelse af de stillede vilkår, ikke ændrer væsentligt på oplevelsen af landskabet, samt at det ikke vil få indflydelse på det udpegede kulturmiljø
- udvidelsen, og de deraf følgende ændringer i området, ikke vil være i strid med hensynet til kulturhistoriske interesser.

Varde Kommune stiller af hensyn til landskabsinteresser vilkår om, at bygningerne skal opføres i afdæmpede farver og i ikke-reflekterende materialer.

Husdyrhold og drift

7.5 Samdrift

Ansøger oplyser at:

Der ejes ingen andre ejendomme, hvorpå der er husdyr.

Der er heller ingen andre nærliggende husdyrbrug, hvorfor Varde Kommune vurderer, at husdyrbruget på Lille Hejbølvej skal godkendes for sig selv.

7.6 Biaktiviteter

Ansøger oplyser at:

Der er den 24. april 2006 givet tilladelse til en Faust halmfyr type E 21-4 med en ydelse på 500 kWh. Halmfyret producerer varme til smågrisene og fjerkræstaldene.

7.7 Indretning

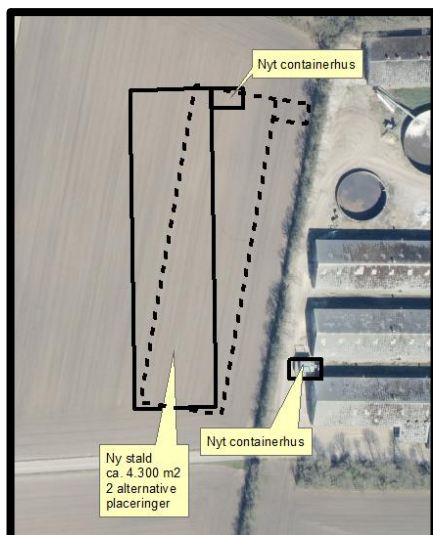
Oversigt over husdyrbrugets bygninger fremgår af Figur 6.

Figur 6. Oversigt over husdyrbrugets bygninger.

Udvidelsen af husdyrbruget sker ved at der bygges en ny hønnikestald (bygning 25) på ca. 4.300 m², en ny hønsestald (bygning 27) på ca. 4.300 m² samt en ny babystald til smågrise (bygning 26) på ca. 70 m². Derudover søges der om tre nye containerhuse (bygning 28, 29 og 30) på hver ca. 100 m², se Figur 6.

Der ønskes mulighed for, at ny hønsestald (bygning 27) kan placeres på to måder, se Figur 7.

Figur 7. To alternative placeringsmuligheder for ny hønsestald.

Bygning 1, 2, 3 og 4

Eksisterende hønsestalde med æglæggende høns. Staldene huser skrabehøns i et fler-etagesystem med gødningsbånd. Der vil være 3 gange ugentlig udmugning. Der sker ingen ændringer i disse stalde i forhold til MGK2020.

Det sydøstlige hjørne af bygning 1 er indrettet til ægpakkeri og lager.

Bygning 5

Eksisterende opdrætsstald til hønniker. Stalden huser hønniker i et fler-etagesystem med gødningsbånd men gulvtypen er: Hønniker, konsumæg. Bur med bånd eller gødningskælder, da der ikke er en norm for hønniker i fler-etagesystem med gødningsbånd. Der sker ingen ændring i denne stald i forhold til MGK2020.

Bygning 6

Eksisterende svinestald til diegivende søer, smågrise, polte, sygestier og udleveringsrum. Stalden er indrettet med kassestier, delvis spaltegulv i farestalden, to-klimastald med delvis spaltegulv i smågrisestalden og delvis spaltegulv, samt delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv. Der sker ingen ændringer i denne stald i forhold til MGK2020.

Bygning 7

Eksisterende smågrisestald indrettet som to-klimastald med delvis spaltegulv. Der sker ingen ændring i denne stald i forhold til MGK2020.

Bygning 8

Eksisterende drægtighedsstald indrettet til løsgående drægtige søer med dybstrøelse, samt løbeafdeling til løsgående søer (og orner) med delvis spaltegulv. Derudover er der stier til polte/gylte på delvis spaltegulv, 25-49 % fastgulv. Der er anvendt Flexgruppen, Alle svin, 25-49 % fast gulv. Der sker ingen ændring i denne stald i forhold til MGK2020.

Bygning 9

Eksisterende gyllebeholder på 1.100 m³. Der er naturligt flydelag. Der ledes vand fra vaske- og fyldeplads samt mødding (byg 18) til beholderen.

Bygning 10

Eksisterende mellembygning/gang mellem drægtighedsstalden og farestalden.

Bygning 11

Eksisterende gastæt silo til korn.

Bygning 12

Eksisterende værksteds- og serviceafdeling.

Bygning 13

Eksisterende garage og serviceafdeling.

Bygning 14

Eksisterende stuehus.

Bygning 15

Eksisterende gyllebeholder på 1.400 m³. Der er naturligt flydelag.

Bygning 16

Eksisterende gyllebeholder på 2.500 m³. Der er naturligt flydelag, men der ønskes mulighed for etablering af overdækning. Varde Kommune godkender dette.

Bygning 17

2 stk. eksisterende klimacontainere med drænet gulv og spalter (50/50).

Bygning 18

Eksisterende møddings- og vaskeplads på 500 m², samt påfyldningsplads til marksprøjte. Møddingspladsen er reduceret i størrelse i denne ansøgning.

Bygning 19

Eksisterende halmlade.

Bygning 20

Eksisterende gyllebeholder på 3.000 m³. Der er naturligt flydelag, men der ønskes mulighed for etablering af overdækning. Varde Kommune godkender dette.

Bygning 21

Eksisterende kemikalierum.

Bygning 22

Eksisterende maskinhus med opbevaring af dieselolietank, spildolie.

Bygning 23

Eksisterende halmfyr.

Bygning 24

Eksisterende halmhus.

Bygning 25

Ny hønnikestald på ca. 37,5*115 m. Stalden skal huse hønniker i et skrabehøns-system i et fler-etagesystem med gødningsbånd men gulvtypen er: Hønniker, konsumæg – gulvdrift med eller uden gødningskumme, da der ikke er en norm for hønniker i et fleretagesystem med gødningsbånd.

Bygning 26

Ny babystald til smågrise på 16 x 4,4 m med staldsystemet Toklimastald med delvis spaltegulv.

Bygning 27

Ny hønsestald på 33*130 m. Stalden skal huse skrabehøns i et fler-etagesystem med gødningsbånd. Der vil være 3 gange ugentlig udmugning.

Bygning 28, 29 og 30

3 stk. nye containerhuse til opsamling og opbevaring af hønsemøg fra båndanlæg. Containerne afhentes af biogasselskabet cirka én gang om ugen.

Containerhusene bliver overdækket med tag. Der kommer til at stå 2 containere i hvert containerhus. Tørstofindholdet i hønsemøjet er så højt, at der ikke sker noget saft afløb. Der er derfor ikke behov for afløb.

Varde Kommune viderefører vilkår om at

Containere indeholdende hønsegødning skal være over dækkede, hvis der ikke er daglig tilførsel.

I forbindelse med udmugning fra hønsestaldene til containere må der ikke spildes hønsegødning således at der er fare for forurening af grund- eller overfladevand herunder vandløb eller søer.

Ny hønnikestald og ny hønsestald vil få en højde på ca. 3 meter til ben og ca. 8 meter til kip. Der vil endvidere blive etableret solceller på tagene af begge, og der forventes desuden at blive installeret varmevekslere på begge. Bygningerne vil blive opført i afdæmpede farver.

De 3 gødningshuse vil hver få en størrelse på ca. 8 x 13 m.

Alle nye bygninger vil blive opført i afdæmpede farver, så de fremstår harmonisk i landskabet.

Der ønskes mulighed for at etablere overdækning på de to største gyllebeholdere. I ansøgningen er der ikke medregnet ammoniakreduktionseffekten af overdækningen. Effekten af overdækningen kan i stedet anvendes i forhold til BAT-krav ved en eventuel senere udvidelse.

Varde Kommune vurderer at indretningen er tilstrækkelig beskrevet.

Der stilles vilkår om, at husdyrbrugets indretning og drift skal være i overensstemmelse med de oplysninger der fremgår af denne miljøtekniske beskrivelse.

7.8 Produktionsarealers og opbevaringslagres størrelse

I Tabel 1 ses staldsystemer i ansøgt drift og produktionsarealers størrelse i 8-årsdrift, nudrift og ansøgt drift. For staldsystemer i nudrift og 8 årsdrift henvises for nærmere detaljer til Bilag 1.

Bygning	Staldsystem, ANSØGT drift	Dyre-type ANSØGT drift	8 årsdrift, m ²	Nudrift, m ²	Ansøgt, m ²
1	Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	Høner, konsumæg	2.540	3.603	3.603
2	Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	Høner, konsumæg	3.187	3.561	3.561
3	Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	Høner, konsumæg	3.187	3.492	3.492
4	Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	Høner, konsumæg	1.424	2.184	2.184
5	Bur med bånd eller gødningskælder	Hønniker, konsumæg	2.719	3.864	3.864
6	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv.	Slagtesvin	212	212	212
6	Toklimastald, delvis spaltegulv	Smågrise	361	361	361
6	Kassestier, delvis spaltegulv	Søer, diegivende	395	395	395
7	Toklimastald, delvis spaltegulv	Smågrise	231	231	231
8	25-49 % fast gulv	Flex, Søer og slagtesvin	72	72	72
8	Løsgående, delvis spaltegulv	Søer, golde og drægtige	116	116	116
8	Løsgående, dybstrøelse + fast gulv	Søer, golde og drægtige	139	139	139
8	Løsgående, dybstrøelse + fast gulv	Søer, golde og drægtige	984	984	984
8	Løsgående, dybstrøelse	Søer, golde og drægtige		190	190
17-2	Drænet gulv + spalter (50 % / 50 %)	Smågrise		106	106
25	Gulvdrift med eller uden gødningskumme	Hønniker, konsumæg			7.172
26	Toklimastald, delvis spaltegulv	Smågrise			70
27	Fleretagesystem	Flex, høner konsumæg			6.725
I alt			15.567	19.510	33.477

Tabel 1. Produktionsarealers størrelse

Produktionsarealets størrelse til høns og hønniker blev i MGK2020 opgjort på baggrund af Fødevarestyrelsens og ansøgers opmålinger af nytteareal og redeareal. Siden er der sket en præcisering i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, hvor definitionen af produktionsareal for fritgående æglæggende høns er ændret. Derfor er produktionsarealet i hønsestalde og hønnike stalde opgjort som nyttearealet.

Redearealet er derfor fratrasket både i nudrift og i ansøgt drift i denne ansøgning. Dermed er produktionsarealet reduceret i stald 1, 2 og 3 i forhold til det produktionsareal, som fremgår af MGK2020.

I bygning 5 (hønnikestald) har der i MGK2020 været regnet med en ammoniakreduktion ved to ugentlige udmugninger. Det er imidlertid en fejl, da denne miljøteknologi ikke kan anvendes ved hønniker, og effekten er derfor fjernet fra de aktuelle beregninger i nuværende ansøgning både i nudrift og ansøgt drift.

Produktionsarealet i svinestaldene blev i MGK2020 opgjort på baggrund af en detaljeret opmåling af stierne, foretaget af ansøger. Gangarealer blev i den forbindelse fratrasket. Produktionsarealerne er uændrede i forhold MGK2020.

I nærværende ansøgning søges der dog om etablering af en ny babystald på 70 m².

I Tabel 2 ses opbevaringslagres type og størrelse i 8-årsdrift, nudrift og ansøgt drift.

Bygning	Opbevaringsanlæg	Gødningstype	8 årsdrift, m ²	Nudrift, m ²	Ansøgt, m ²
9	Gyllebeholder 1.100 m ³	Flydende	334	334	334
15	Gyllebeholder 1.400 m ³	Flydende	319	319	319
16	Gyllebeholder 2.600 m ³	Flydende	583	583	583
18	Møddingsplads	Fast	500	500	250
20	Gyllebeholder 3.000 m ³	Flydende	747	747	747
28	Containerhus	Fast			100
29	Containerhus	Fast			100
30	Containerhus	Fast			100
I alt			2.233	2.233	2.533

Tabel 2. Opbevaringslagres størrelse.

Figur 8. Oversigtskort

Produktionsarealets størrelse for 8 år siden blev godkendt i MGK2013.

Produktionsarealets størrelse i nudriften er godkendt i MGK2020.

Varde Kommune vurderer at produktionsarealet er tilstrækkeligt beskrevet.

7.9 Forbrug af vand og energi, samt klima

Vandforbrug og vandinstallationer

Vandforbruget på denne bedrift anvendes primært til drikkevand og markvanding. Ved fuld udnyttelse af staldanlægget vil vandforbruget stige, som følge af flere dyr. Der anvendes vand fra ØTV Forsyning.

I alle svinestalde anvendes der drikkekopper eller vandventiler over krybbe, hvorved vandspild undgås. Lækager identificeres, stoppes og repareres hurtigst muligt. I fjerkræstaldene anvendes drikkenipler, som er udformet og placeret, så unødigt vandspild undgås.

Vurdering

Der er hele tiden fokus på at minimere vandforbruget, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker, der forbruger vand. Det vurderes derved, at brugen af naturressourcer sker på en forsvarlig måde.

Energi

På ejendommen anvendes der energi i form af el, dieselolie og halm. Elforbruget anvendes hovedsagligt til ventilation, gyllepumpning, belysning, foderfremstilling og udfodring. Af energibesparende teknikker kan nævnes, lavenergipærer, og trinløs styring af ventilationen. Udendørs belysning er dagslysstyret eller har bevægelsescensor.

Til opvarmning af stalde og stuehus anvendes der halm. Halmen opbevares indendørs i halmladen (bygning 19).

Vurdering

Der er hele tiden fokus på at minimere energiforbrug, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker, der forbruger energi. Det vurderes derved, at brugen af naturressourcen sker på en forsvarlig måde. På baggrund af ovenstående, vurderes det, at der på ejendommen er fokus på besparelse af energi, og driften af husdyrbruget forventes ikke at medføre væsentlige følgevirkninger for miljøet på baggrund heraf.

Klima

Klimapåvirkninger søges begrænset ved at holde fokus på energiforbrug og transporter, så CO₂belastningen minimeres så vidt muligt. Dette er beskrevet i foregående afsnit vedr. "Energi" med diverse tiltag.

Denne ejendom bidrager til klimaindsatsen med bl.a. følgende tiltag:

- Der anvendes LED-belysning i stalden, som minimerer elforbruget.
- Der anvendes lavenergi ventilationsmotorer, som minimerer elforbruget.
- Husdyrgødning afsættes til biogas, hvor det bidrager til produktion af elektricitet og varme. Jf. Energistyrelsen reducerer afgang af husdyrgødning udledningen af drivhusgasser fra ejendommens husdyrhold, og det er medvirkende til at nedsætte udledningen af CO₂ fra afbrænding af fossil energi ved at erstatte naturgas.
- Der ønskes påsat solceller på de to nye stalde.
- Der ønskes mulighed for at opsætte varmeveksler på de to nye stalde.

Varde Kommune vurderer, at energi- og vandforbruget samt klimapåvirkning er tilstrækkeligt beskrevet.

7.10 Affald

Ansøger oplyser følgende:

Husdyrbruget er omfattet af kommunens til enhver tid gældende Regulativ for Erhvervsaffald, og er dermed forpligtet til at kildesortere og bortskaffe alt erhvervsaffald i henhold til denne og den til enhver tid gældende Affaldsbekendtgørelse.

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet tilstræbes opbevaret og bortskaffet i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Varde Kommune.

Affald til dagrenovation i forbindelse med bedriften: Opbevares i en 600 l. container, tømmes hver 14. dag. Kommunen henter dagrenovation til stuehuset.

Genanvendeligt affald (plast, pap og papirsække ol.) opbevares i 12 m³ container, placeret ved siden af bygningen til halmfyret. Containeren tømmes hver 3. måned. Der er pt. aftale om tømning med lokal vognmand, der afleverer det til AFLD.

Ikke forbrændingseget affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ ol) forekommer normalt ikke i den daglige drift. I tilfælde af den type affald bortskaffes det til AFLD. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Øvrigt farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-sparepærer, oliefiltre, batterier eller spraydåser indsamles i servicerum/værksted. Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtagestation.

Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.

Affald opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med gældende lovgivning og affaldsdirektiver, og der vurderes at håndteringen heraf ikke medfører risiko for forurening af miljøet.

Der er tale om et IE-brug, så derfor skal affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages (fremgår af § 35 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen). Det betyder, at beskrivelsen skal illustrere, hvordan affaldshåndteringen på husdyrbruget lever op til affaldshierarkiet jf. Miljøbeskyttelseslovens § 6 b.

Heraf fremgår det at affaldsforebyggelse og -håndtering skal, ske i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget lever op til affaldshierarkiet i henhold til § 6 b i miljøbeskyttelsesloven. Affaldshåndteringen sker i overensstemmelse med gældende lovgivning, og der er etableret passende procedurer for affaldssortering, opbevaring og bortskaffelse. Husdyrbruget har generelt en lav affaldsproduktion, og de gældende regler for IE-brug anses for at være overholdt.

Husdyrbruget er omfattet af Varde Kommunes til enhver tid gældende Regulativ for Erhvervsaffald, og er dermed forpligtet til at kildesortere og bortskaffe alt erhvervsaffald i henhold til denne og den til enhver tid gældende Affaldsbekendtgørelse.

Varde Kommune gør opmærksom på at afbrænding af affald er ikke tilladt. Jævnfør § 1, stk. 2 i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1459 af 7. december 2015 om "Forbud mod markafbrænding af halm mv." er det dog tilladt at foretage afbrænding af våde halmballer og halm, der har været anvendt til overdækning og lignende. Brandmyndigheden skal orienteres inden afbrændingen iværksættes.

Ønskes der afleveret affald på kommunal genbrugsplads, skal husdyrbruget være tilmeldt genbrugsordning for erhverv.

Varde Kommune vurderer ud fra ansøgers redegørelse og med de stillede vilkår, at affald opbevares, håndteres og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt på husdyrbruget.

7.11 Reststoffer (olie, rengøringsmidler, kemikalier, medicin m.m.)

Ansøger oplyser følgende:

Opbevaring af reststoffer skal ske på en forsvarlig måde, så der ikke er risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Olie

På ejendommen anvendes der olie, i form af dieselolie og smøreolie. Dieselolie anvendes til landbrugsmaskinerne i forbindelse med markarbejdet. Dieselolien opbevares i maskinhuset i en overjordisk tank på 4.000 liter fra 2000. Tanken er placeret på fast bund uden afløb. Tankene er forsynet med en overfyldningsalarm, for at undgå en evt. jordforurening ved påfyldning af tankene.

Smøreolie der anvendes til traktorer og maskiner og spildolie herfra, opbevares i 200 liter tromler i maskinhuset, de er ligeledes placeret på fast bund uden afløb. Olieaffald afleveres på den kommunale modtagestation eller afhentes af godkendt firma.

Kemikalier og planteværn

På ejendommen anvendes der kemikalier hovedsagligt i form af planteværn og rengøringsmidler. Det er minimalt hvad der anvendes af rengøringsmidler. Ved vask af stalde anvendes iblødsætning og højtryksrensere. Andre former for kemikalier der er klassificerede og mærket som giftige eller meget giftige opbevares i aflåst kemikalierum (bygning 21) ved østlige gavl af drægtighedsstalden.

Nødvendige rengøringsmidler/kemikalier bruges op i ejendommens drift, hvorved der normalt ikke er kemikalieaffald til bortskaffelse. Hvis reglerne ændres så et kemikalie, der tidligere har været benyttet på ejendommen, bliver ulovligt at bruge, bortskaffes eventuelle rester hurtigst muligt til Kommunal Modtagestation.

Planteværn opbevares i aflåst kemikalierum (bygning 21) ved østlige gavl af drægtighedsstalden.

Vask og påfyldning af sprøjte sker ved møddingspladsen, ved rist, hvorfra der er afløb til gyllebeholder. Påfyldning af sprøjten sker så der ikke er risiko for tilbageløb til vandforsyningen. Nødvendigt planteværn bruges op i ejendommens drift, hvorved der normalt ikke er planteværnsaffald til bortskaffelse. Hvis reglerne ændres så et planteværn, der tidligere har været benyttet på ejendommen, bliver ulovligt at bruge, bortskaffes eventuelle rester hurtigst muligt til Kommunal Modtagestation.

Medicin

Bedriften er tilmeldt en sundhedsordning med dyrlægen, som kommer på besøg mindst en gang om måneden. Her udskriver dyrlægen den nødvendige medicin. Medicinen opbevares i et køleskab i stalden. Eventuelle medicinrester returneres til dyrlæge eller apotek. Det er dog sjældent at det sker, da alt det indkøbte opbruges. Skarpe og spidse genstande opbevares i lukket beholder i stalden, og afleveres til dyrlæge eller på kommunal genbrugsstation.

Vurdering

Det vurderes, at reststoffer opbevares og håndteres miljømæssigt forsvarligt på ejendommen.

Varde Kommune vurderer ud fra ansøgers redegørelse og med de stillede vilkår, at reststoffer opbevares og håndteres miljømæssigt forsvarligt på husdyrbruget.

7.12 Grundvand

Ansøger oplyser følgende:

Husdyrbruget ligger ikke indenfor område for særlig drikkevandsinteresse, boringsnære beskyttelsesområder, nitratfølsomt indvindingsområde, eller sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområde.

Der er tre markboringer på ejendommen, DGU nr. 103.1464, DGU nr. 103.1643 og DGU nr. 103.1149.

Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.

Ud fra ovenstående vurderes det ikke at den påtænkte driftsændring vil have indvirkning på grundvandet.

Vurdering

De generelle regler for opbevaring af husdyrgødning og indretning af stalde sikrer, at der er minimal risiko for, at der sker udslip fra gødningsopbevaringslagre og stalde, som kunne give anledning til forurening af grundvandet. Desuden er der særlige regler for udnyttelse og udbringning af husdyrgødning, der sikrer en minimal udvaskning af næringsstoffer til grundvandet.

Ud fra ovenstående vurderes det, at den påtænkte driftsændring ikke vil have indvirkning på grundvandet.

Varde Kommune vurderer, at der på husdyrbruget træffes de nødvendige foranstaltninger, således at der ikke opstår nærliggende risiko for forurening af grundvandet.

7.13 Husdyrgødning - produktion, opbevaring og udbringning

Ansøger oplyser følgende:

Nedenstående Tabel 3 er en oversigt over husdyrbrugets fremtidige gødningsopbevaringsanlæg. I Tabel 4 fremgår flere oplysninger om husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
15. Gylletank 1400 m ³	Flydende				319
16. Gylletank 2500 m ³	Flydende				583
9. Gylletank 1100 m ³	Flydende				334
20. Gylletank 3000 m ³	Flydende				747
18. Reduceret møddingsplads	Fast				268
28. Containerhus	Fast				104
29. Containerhus	Fast				104
30. Containerhus	Fast				104

Tabel 3. Husdyrbrugets fremtidige gødningsopbevaringsanlæg

Opbevaringsanlæg	Før udvidelsen (m ³)	Efter udvidelsen (m ³)	Byggeår / 10 års beholderkontrol	Teknologi
Gyllebeholder (bygn. 9)	1.100	1.100	1978/2019	Flydelag
Gyllebeholder (bygn. 15)	1.400	1.400	1982/2019	Flydelag
Gyllebeholder (bygn. 16)	2.500	2.500	2002/2021	Flydelag/mulighed for overdækning
Gyllebeholder (bygn. 20)	3.000	3.000	2006/2016	Flydelag/mulighed for overdækning
Gyllekanaler	720	720		
3 fortanke	60	60		
I alt	8.780	8.780		

Tabel 4. Opbevaringskapacitet til flydende husdyrgødning.

Flydende husdyrgødning omfatter gylle og hvad, der i øvrigt ledes til gylleanlægget i form af vaskevand mv.

Den flydende husdyrgødning fra svinestaldene pumpes via fortankene til gyllebeholder. I fortanken er der en elpumpe, der pumper gyllen via jordledning til gyllebeholder. Gyllebeholderne tømmes vha. sugekran på gyllevogn.

En del af den faste gødning fra hønsene bliver skyllet ud og opbevaret i gylletankene som flydende husdyrgødning. Den resterende faste gødning opbevares i lukket container, indtil det leveres til Bigdan Herning. Gyllen flyttes mellem gyllebeholderne vha. traktordreven gyllepumpe. Tømning af tankene sker vha. selvlæssende gyllevogne.

Produktionen af gylle udgør således ca. 8.000 tons, se Tabel 5. På ejendommen er der dermed i nudrift opbevaringskapacitet svarende til 12 måneders produktion selv uden afsætning til biogasselskab.

CHR-nr./Besæt.nr: 19358 / 5100		
Hønniker, konsum, 118 dage, Gulvdrift	147.500,0 Stk	207
		207
CHR-nr./Besæt.nr: 19358 / 19358		
Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49% fast	350,0 Stk	186
Smågrise, Drænet gulv + spalter (50/50)	350,0 Stk	44
Smågrise, Drænet gulv + spalter (50/50)	16.121,0 Stk	1.872
Årshøner, fritgående, konsumæg, Fler-etage med gødnin..	29.916,0 Årsdyr	652
Hus 2. Biogas staldg.		
Årshøner, fritgående, konsumæg, Fler-etage med gødnin..	18.497,0 Årsdyr	1.295
Hus 4 Gylle		
Årshøner, fritgående, konsumæg, Fler-etage med gødnin..	30.532,0 Årsdyr	666
Hus 1 Biogas staldg.		
Årshøner, fritgående, konsumæg, Fler-etage med gødnin..	29.226,0 Årsdyr	2.046
Hus 3 Gylle		
Årssøer, løbe-og drægtighedsst., Løbe-/dr.st., Løsg. Dybst..	67,0 Årsdyr	120
Årssøer, løbe-og drægtighedsst., Løbe-/dr.st., Løsg. Dybst..	420,0 Årsdyr	752
Årssøer, farestald, Fare st., kassesti, delvis sp.	487,0 Årsdyr	857
		8.489
I alt		8.696

Tabel 5. Husdyrbrugets årlige produktion af flydende husdyrgødning

Ejendommen leverer staldgødning fra hønsehus 1 og 2 til Bigadan Herning, som modtager og afsætter husdyrgødningen. Gødning fra de to nye stalde vil ligeledes blive leveret til biogasanlægget, der kun returnerer den mængde afgasset biomasse, der er plads til i gyllebeholderne, samt den mængde, der er behov for i markdriften.

Der er dermed tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen.

Lovkravet om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet er overholdt.

Dybstrøelse fra drægtighedsstalden opbevares på møddingsplads. Produktionen af dybstrøelse er ca. 872 tons som leveres til Ølgod biogas.

Vurdering

Det vurderes hermed, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering og opbevaring af husdyrgødning, er tilstrækkelig til beskyttelse af omgivelserne.

Opbevaringsanlæg for husdyrgødning skal have en kapacitet, der er tilstrækkelig til, at udbringningen kan ske i overensstemmelse med reglerne i Gødningsanvendelsesbekendtgørelsen. Efter de gældende regler vil dette normalt svare til 9 måneders husdyrgødningsproduktion.

På husdyrbruget vil der i henhold til ansøgers redegørelse efter udvidelsen være en samlet opbevaringskapacitet til flydende husdyrgødning på 8.000 m³.

Som en del af ansøgningen ønskes der etableret 3 stk. nye containerhuse med tag. I hvert hus vil der være 2 containere. Disse fyldes, og når de begge er fulde afhentes de, og der placeres to nye tomme containere. Hønsegødningen har en tørstofprocent så høj, at der ikke ser saftafløb.

Varde Kommune vurderer, at der derfor ikke er behov for at der etableres afløb fra husene, men viderefører vilkår fra MGK2020 om at containere indeholdende hønsegødning skal være overdækkede, hvis der ikke er daglig tilførsel, og at der ikke må spildes hønsegødning i forbindelse med at der sker udmugning til containerne fra hønsestaldene, således at der er fare for forurening af grund- eller overfladevand herunder vandløb eller søer.

Varde Kommune vurderer, at produktion og opbevaring af husdyrgødning er tilstrækkeligt beskrevet, og at ansøger råder over tilstrækkelig opbevaringskapacitet til den producerede husdyrgødning.

7.14 Foderopbevaring

Ansøger oplyser følgende:

Svinefoderet opbevares i fire udendørs gastætte siloer samt fem mindre siloer. Der anvendes tørfoder i klimastaldene og i klimacontainerne, mens der i de øvrige svinestalde anvendes vådfoder.

Hønefoderet opbevares i 18 eksisterende udendørssiloer. I den ansøgte drift ønskes der opført seks nye siloer med en kapacitet på hver 21 ton.

Vurdering

Det vurderes, at foderet opbevares miljømæssigt forsvarligt.

Varde Kommune vurderer ud fra ansøgers redegørelse, at opbevaring af foder er tilstrækkeligt beskrevet, og at foder opbevares miljømæssigt forsvarligt på husdyrbruget.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

7.15 Lugt

Lugt stammer fra staldene, samt fra opbevaring, transport og udbringning af husdyrgødning.

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er fastsat det landsdækkende beskyttelsesniveau for lugt, der skal anvendes i kommunernes vurdering af, om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug. Det fremgår af reglerne, at dette beskyttelsesniveau som udgangspunkt er tilstrækkeligt til at sikre omgivelserne imod væsentlige lugtgener.

Ifølge beskyttelsesniveauet skal projektet overholde bestemte lugtgeneafstande, hvis længde afhænger af forskellige områders lugtfølsomhed. Lugtgeneafstandene beregnes i *husdyrgodkendelse.dk* efter to forskellige metoder, henholdsvis den Ny Lugtvejledning og FMK-vejledningen. Det er de længste beregnede lugtgeneafstande, der skal overholdes.

Ved beregning af geneafstanden for lugt indregnes kumulation fra andre husdyrproducenter såfremt der er husdyrproducenter med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr år indenfor en radius af 100 meter fra enkeltbeboelsen og såfremt der er husdyrproducenter med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr år indenfor en radius af 300 meter fra samlet bebyggelse og byzone.

Ved én anden ejendom med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr år forøges geneafstanden med 10 %.

Ved to eller flere andre ejendomme med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr år forøges geneafstanden med 20 %.

Der er regnet med kumulation fra én ejendom i forhold til beboelsen på Store Hejbølvej 5.

Ifølge beregningerne udført i *husdyrgodkendelse.dk* vil geneafstanden i forhold til byzone være 1.666 meter, samlet bebyggelse 1.305 meter og enkeltbolig 586 - 806 meter. Genekriterierne er overholdt, se Tabel 6.

Ved lugtberegning regnes fra midten af de enkelte stalde. Derfor er afstanden i Tabel 6 anderledes end i Figur 1 og 2.

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt. Varde Kommune vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for omgivelserne.

Der skal i henhold til gældende lovgivning være et tæt flydelag på gyllebeholderne. Møddinger skal i henhold til gældende lovgivning være overdækket med plastik eller kompostdug. Udbringning af husdyrgødning skal ske i henhold til de gældende regler.

Varde Kommune vurderer samlet, at lugt fra husdyrbrugets produktion, opbevaring og udbringning af husdyrgødning, ikke vil medføre lugtgener, der stiger til et niveau, som ikke bør accepteres af omgivelserne.

Der stilles generelle vilkår til forebyggelse af lugtgener, samt at der kan kræves undersøgelse, hvis det skønnes, at lugtgener i omgivelserne er større end det kunne forventes ud fra grundlaget for miljøvurderingen.

Samlet resultat af lugtberegning ? i

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Grimlundvej 14	0	NY	732,6	732,6	957,6	Ja
 Grimlundvej 15	0	NY	732,6	732,6	1025,4	Ja
 Lille Hejbølvej 1	0	NY	732,6	617,7	751,2	Ja
 Lille Hejbølvej 2	0	NY	732,6	586,1	1143,7	Ja
 Store Hejbølvej 5	1	NY	732,6	805,9	830,4	Ja
 Store Hejbølvej 9	0	NY	732,6	732,6	817,5	Ja
 Agersnapvej 32	0	NY	1305,4	1305,4	1787,9	Ja
 Højlund Gde., Ølgod	0	NY	1666	1666	3918	Ja

Tabel 6. Beregnet geneafstand fra husdyrbruget efter planlagt udvidelse.

7.16 Støj og rystelser

Ansøger oplyser følgende:

Støj

De væsentligste støjkloder på et svinebrug er staldventilation, gyllepumper, foderleverancer, støj fra transporter, m.v.

I drægtighedsstalden er der naturlig ventilation (bygning 8), som ikke afgiver støj. I resten af svinestaldene og fjerkræstaldene er der mekanisk ventilation, som er i drift året rundt. I hønsestaldene er der i forbindelse med udskiftning af ventilationsanlæg, anvendt støjsvage ventilatorer.

I takt med at ventilatorerne udskiftes, vil det ske ud fra principperne omkring BAT. Dvs. der tages højde for effektivitet, energiforbrug, støj, mv.

I hønsehus 3 og 4 pumpes gylle ud 3 gange om ugen med elpumpe. I svinestaldene pumpes der med elpumpe fra fortanke til gyllebeholder 1 gang om måneden. Oprøring af gyllebeholderne sker forud for udkørsel af gylle på markerne primært om foråret.

Indblæsning af foder. Leverancer af foder foregår af kort varighed og i dagtimerne.

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transporter i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr samt intern på bedriften. Endelig er der transporter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt hjemtransport af afgrøder. De fleste transporter er med husdyrgødning og afgrøder. Derfor er belastningen af antallet af transporter i en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og høst. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Andre transporter foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Afhentning af levende dyr kan dog ske døgnet rundt i henhold til slagteriets køreplaner. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Vurdering

Husdyrbruget ligger i et landbrugsområde. Ejendommens beliggenhed i forhold til naboer, betyder at støj i forbindelse med produktionen vil være meget begrænset.

Der er redegjort for at transporter og andre støjende aktiviteter så vidt muligt foregår i dagtimerne, og det vurderes samlet set ikke, at husdyrbruget vil medføre væsentligt støjgener i nærmiljøet.

Rystelser

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne.

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende enkeltbolig bør anvende de grænseværdier, som er gældende for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier er anvendt i denne afgørelse.

I orientering fra Miljøstyrelsen nr. 9 1997 fremgår foreslåede grænser for vibrationer i det eksterne miljø.

Varde Kommune vurderer, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige støj- og rystelsesgener for omgivelserne.

Varde Kommune stiller dog generelle vilkår til overholdelse af støjgrænser, og at der om nødvendigt kan kræves dokumentation for at støjgrænserne er overholdt.

7.17 Støv

Ansøger oplyser følgende:

Støvgener kan komme fra staldene og opstå ved håndtering af foder og halm, og i særlige tilfælde fra trafik til og fra husdyrbruget.

Den primære støvkilde er støv fra ventilationsanlæg. I alle svinestalde med undtagelse af farestaldene, er der overbrusningsanlæg.

I fjerkræproduktion kan der i modsætning til svine- og kvæg produktion godt være støv fra gødningen. Dette skyldes at fjerkræ udskiller en meget tør gødning. Ved forsat at anvende hyppig udmugning, og at gødningen kommer ud i en lukket container, vil støvgenerne herfra forsat være minimale.

Der opretholdes en god staldhygiejne med regelmæssig vask.

Strøelse til hønsestaldene blæses ind i lukkede siloer, og håndteres indendørs i hønsestaldene. Halmen til søerne i dybstrøelse opbevares i halmladen, og håndteres indendørs i løbe- og drægtighedsstalden.

I forbindelse med håndtering af foder, levering af foder m.m., kan der opstå støvgener. Alt foder opbevares i udendørs eller indendørs i lukkede siloer. Transport af foder mellem fodersiloerne og stalden foregår i et lukket system, derved er støvgener fra håndtering af foder meget begrænset.

Der anvendes vådfoder i alle stalde til søer og polte. I klimastaldene og –containerne anvendes der tørfoder.

Vurdering

Generelt vurderes det, at støvgener fra ejendommen vil være relative få og kortvarige, og at de derfor ikke vil være til væsentlig gene for omkringboende naboer.

For at begrænse støvgener henviser Varde Kommune til god landmandspraksis. Blandt andet at al transport til og fra husdyrbruget bør forgå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på husdyrbruget planlægges, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Varde Kommune vurderer ud fra ansøgers redegørelse, at der som følge af udvidelsen ikke vil være aktiviteter, som vil medføre væsentlige støvgener. Der fastsættes vilkår om, at drift af anlægget ikke må medføre væsentlige støvgener udenfor husdyrbruget.

7.18 Fluer og skadedyr

Ansøger oplyser følgende:

For at bekæmpe skadedyr, som kan være til gene for naboer og for selve ejendommen foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus. Alle udendørsarealerne samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddeligt og renholdt.

Der har ikke i nudriften været problemer med fluer, og der forventes ikke at være det i fremtiden. Fluegener er ikke et stort problem i fjerkræstaldene, i det gødningen hyppigt bliver transporteret ud af stalden. Der anvendes rovfluer til bekæmpelse af fluer i svinestaldene.

Der er oprettet et bekæmpelsesprogram, som omfatter systematisk udlægning af rottebekæmpelsesmidler i kasser mv. Dette ændres ikke i den fremtidige drift. P.t. er det en fast aftale med Rovfluen, som pga. ægproduktionen udfører et øget bekæmpelsesprogram 6 gange årligt.

Vurdering

Det vurderes, at det ansøgte projekt og håndteringen af forekomst af fluer og skadedyr ikke vil blive en gene for de omkringboende.

Varde Kommune stiller vilkår til opbevaring af foder og om at foretage fluebekæmpelse efter retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Retningslinjer angiver en række afprøvede metoder og opdateres løbende.

7.19 Døde dyr

Ansøger oplyser følgende:

Høns opbevares i kølerum og smågrise opbevares i lukket container på køl. De døde dyr tilmeldes til afhentning af DAKA enten senest 24 timer efter dødsfaldet er konstateret eller 5 dage efter påfyldning af container er påbegyndt.

Placering ses på Figur 7. De døde dyr transporteres lidt væk fra ejendommen til lukket container ved Lille Hejbølvej mod Hvolliagervej, hvorfra de afhentes af godkendt firma.

Afhentningspladsen ligger i passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej.

Placering af afhentningsstedet ligger ugeneret i forhold til nabobeboelser, og henlæggelse af døde dyr sker i lukket stor jern container, og er sikret mod ådselædende dyr ved indhegning.

Opbevaring af døde dyr er reguleret efter Fødevarestyrelsens Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr. Der er dog, i forbindelse med opbevaring af affald, stillet et generelt vilkår til forebyggelse af uhygiejniske forhold.

Når fjerkræstaldene tømmes sker det ved at hønsene indfanges og aflives, hvorefter de findeles. Hele processen sker i lukkede containere. Den findelte masse (pulp) transporteres bort fra ejendommen umiddelbart efter aflivningen og findelingen i lukkede lastbiler.

Døde dyr opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med gældende lovgivning, og det vurderes at håndteringen heraf ikke medfører risiko for forurening af miljøet.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget efterlever Bekendtgørelse nr. 558 af 01/06/2011 om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

Opbevaring af døde dyr er reguleret af Fødevarestyrelsens "Bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr". Der er dog, i forbindelse med opbevaring af affald, stillet et generelt vilkår til forebyggelse af uhygiejniske forhold.

Varde Kommune vurderer ud fra ansøgers redegørelse, at døde dyr opbevares og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt på husdyrbruget.

7.20 Lys

Ansøger oplyser følgende:

I svinestaldene er der lys i løbeafdelingen (i bygning 8 jf. Figur 6) fra kl. 6.00 til kl. 23.00 af hensyn til søernes reproduktion. I øvrige staldbygninger er der kun lys i staldene, når der arbejdes. Lyset i staldene kan ses fra vinduerne i siden af bygningerne. Bygning 8 som indeholder løbeafdelingen er omkranset af andre bygninger, det vurderes derfor at lyset ikke vil være generende for omgivelserne.

Fjerkræhusene er alle lystætte, derved slipper der ikke lys ud til omgivelserne. Der er lysarmaturer på gavlene af alle fjerkræstaldene, de tændes manuelt og kun efter behov. Der vil blive opsat lysarmaturer på gavlene af de to nye stalde.

Vurdering

Der sker ingen ændringer af den eksisterende udendørsbelysning som følge af udvidelsen. Dog vil der blive opsat lysarmaturer på gavlene af de to nye stalde. Ejendommen er i øvrigt kraftigt afskærmet af beplantning i alle retninger mod landskabet. Den eksisterende udendørsbelysning vurderes derfor ikke at være generende for omgivelserne eller trafikken.

Varde Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlige gener forbundet med husdyrbrugets belysning. Dog stilles et generelt vilkår om, at husdyrbrugets drift ikke må medføre væsentlige lysgener udenfor husdyrbruget.

7.21 Til- og frakørsel

Ansøger oplyser følgende:

Lille Hejbølvej, som er en privat fællesvej, går gennem ejendommen. Derved er der to adgangsveje til ejendommen, som kommer hhv. fra nord og fra sydvest.

Det er primært den sydvestligste indkørsel, der anvendes i forbindelse med driften. 98 % af alle transporter til og fra ejendommen sker ad den sydvestligste indkørsel, derved mindskes generne for naboerne på Lille Hejbølvej 5 og 6.

Det vurderes at til- og frakørselsforholdene ikke vil medføre væsentlige gener for de omkringboende.

Transporter

Ændringen af husdyrbruget medfører mindre stigning i antallet af transporter.

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transporter i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr samt intern på bedriften. Endelig er der transporter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

Der vil i fremtiden med det ansøgte projekt, være en mindre stigning i antal transporter. Udviklingen i antallet af forskellige typer transport ses af tabellen nedenfor.

Transporterne fordeler sig som vist i Tabel 7. Én transport svarer til både en kørsel til og fra ejendommen. (104 transporter med æg, vil sige at der kommer en bil og henter æg to gange hver uge).

Figur 9. Til- og frakørselsforhold

I nedenstående tabel er der angivet et forventet antal transporter. Én transport svarer til både en kørsel til og fra ejendommen.

Type	Antal/år, Nudrift	Antal/år, ansøgt drift
Afhentning af æg	104	104
Afhentning af levende dyr	83	103
Afhentning af døde dyr	110	110
Leverance af indkøbt foder	221	306
Eget foder	100	100
Gødning til biogas	140	215
Gylle med gyllevogn	124	124
Gylle med lastbil	178	178
Brændstof	7	7
Affald	65	65
Andet (fragtbil o.l.)	25	70
Samlet antal transporter	1.157	1.382

Tabel 7. Antal transporter til og fra ejendommen.

Vurdering

Der er redegjort for til- og frakørselsforhold, samt at transporter så vidt muligt foregår i dagtimerne. Det vurderes på baggrund af ovenstående, at transporter til og fra ejendommen ikke vil medføre væsentlig negativ påvirkning af nærmiljøet.

Antallet af transporter forventes som følge af udvidelsen at stige med 225 kørsler årligt - svarende til en stigning på 19 %. De fleste af disse transporter er leverance af foder og gødning til biogas.

Varde Kommune vurderer, at stigningen i antal transporter og at til- og frakørsel til husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

7.22 Spildevand

Ansøger oplyser følgende:

Afløbsforholdene fremgår af Figur 10.

Der forekommer **sanitært spildevand** fra toilet og bad til brug for de ansatte. Dette spildevand ledes til et godkendt minirensningsanlæg og herfra via regnvandsledning til dræn/grøft og via Hejbøl Bæk videre til Østerbæk.

Vand fra møddingspladsen/vaskeplads opsamles i en pumpebrønd og pumpes videre til gyllebeholderen (nr 9).

Rengøringsvand fra stalde samt vand fra ægpakkeriet ledes ligeledes til gyllen (nr 15).

Alle bygninger er forsynet med tagrender, og **tagvandet** ledes enten via dræn/grøft til Øster Bæk eller til faskine. Tagvand fra bygning 22 og 24 ledes til faskiner.

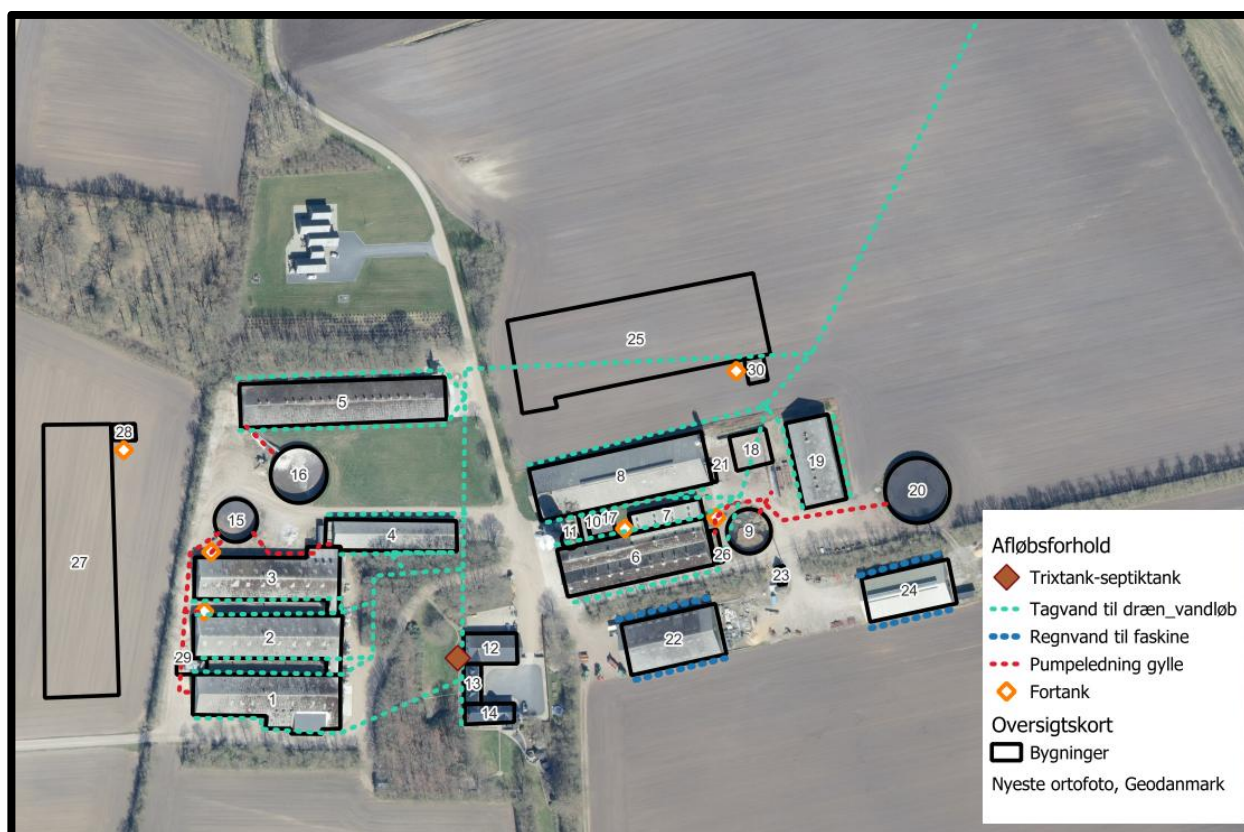
Der findes ingen dræn inden for 15 meter fra staldanlægget. Alle tagnedløbsbrønde og øvrige brønde er hævet over terræn. Eventuelle gylleudslip eller anden forurening kan standses i grøften ved anvendelse af jord eller halmballer.

De nye stalde vil enten få afledning til Øster Bæk, blive forsynet med faskiner eller lokal nedsivning. I den nye hønnikestald (bygning 25) etableres personalefaciliteter, hvorfra spildevandet ledes til et minirensningsanlæg.

Den eksisterende regnvandsledning er placeret, hvor den nye hønnikestald ønskes opført, og vil derfor blive omlagt i forbindelse med opførelsen.

Vurdering

Det vurderes hermed, at de generelle krav til håndtering af spildevand og restvand jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen er overholdt og dermed er tilstrækkelige til beskyttelse af omgivelserne.

Figur 10. Afløbsplan

Sanitært spildevand

Ansøger ønsker at etablere personalefaciliteter i bygning 25, og lede spildevandet herfra til et minirensningsanlæg.

Varde Kommune stiller vilkår om, at inden sanitært spildevand fra bygning 25 ledes til minirensningsanlæg, skal dette være godkendt ved Varde Kommune.

Tagvand

Tagvand fra de to nye staldbygning skal enten via Hejbøl Bæk ledes til Østerbæk, nedsives i faskiner eller udledes på jordoverfladen.

Hvis tagvandet ønskes udledt til vandløb eller nedsivet i faskinger udløser dette krav om henholdsvis udledningstilladelse eller nedsivningstilladelse.

Varde Kommune stiller derfor vilkår om, at inden tagvand fra de nye stalde udledes til vandløb eller nedsives i faskiner skal der ved Varde Kommune indhentes tilladelse til dette.

Varde Kommune vurderer ud fra ansøgers redegørelse at afledning af spildevand er tilstrækkeligt beskrevet, og at spildevandet fra husdyrbruget bortledes miljømæssigt forsvarligt.

7.23 Driftsforstyrrelser eller uheld

Ansøger oplyser følgende:

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

For at minimere risikoen for nedsivning af stoffer til grundvandet samt beskyttelse af det omgivende miljø, er der redegjort for procedure for håndtering af gylle, kemikalier og olie ved uheld på husdyrbruget.

Redegørelse for mulige uheld:

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: spild af kemi eller olie, brand samt uheld med eller ved gyllebeholder herunder f.eks. beskadigelse af gyllebeholder ved påkørsel eller på anden måde ved lækage eller overløb, der vil medføre udsivning af gylle.

Minimering af risiko for uheld

Dieseltanken, smøreolie og spildolie står indendørs i maskinhus på betonunderlag og uden afløb, og tankning foregår på fast bund. For at minimere risikoen for spild sker påfyldning af diesel altid under opsyn. Eventuelt spild opsamles med sugende materiale som findes i nærheden.

Planteværn opbevares i et aflåst kemikalierum, som er placeret for enden af den østlige gavl af drægtighedsstalden. Rummet er etableret med fast bund uden afløb.

Gyllebeholderne er underlagt 10-års kontrol, hvor en kontrollant kontrollerer beholderens tæthed og kabler over og under terræn. Derudover er gyllebeholderne placeret sådan, at de er under dagligt opsyn for eventuelle revner, rust på synlige kabler, gylleudsivninger og andet. Ved påkørsel af en gyllebeholder med maskiner eller andet, vil eventuelle revner blive tilset med det samme og udbedret straks. Hvis revnen ikke kan udbedres ved egen hjælp, vil beholderproducenten blive kontaktet om assistance.

Gyllebeholderne tømmes med selvlæssende gyllevogne påmonteret sugekran.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Hvis der sker spild af olie under påfyldning, som ikke umiddelbart kan fjernes ved afgravning eller ved brug af sugemateriale (savsmuld eller lign.), vil Alarmcentral (tlf. 112) blive kontaktet. Hvis der er mistanke om, at olie eventuelt kan sive ud af tanken, vil tanken blive tømt for olie. Såfremt det drejer sig om en mængde, som ejer ikke selv har mulighed for at fjerne, vil enten brandvæsenet eller en slamsuger, der må tage imod olieaffald, blive kontaktet, så tanken kan blive tømt. Såfremt der er sket spild, der ikke kan fjernes, vil Alarmcentralen (tlf. 112) blive kontaktet.

Hvis gyllebeholderen skulle springe, vil alarmcentralen på tlf.: 112 blive kontaktet øjeblikkeligt.

I tilfælde af lækage på gyllebeholderen forsøges der at lave en opdæmning for at undgå at gyllen løber til tagvandsbrønde. Der vil ikke ske en hurtig afstrømning, da terrænet omkring ejendommen er

forholdsvist fladt. Det vil dog efterhånden løbe mod øst og samles i lavning på mark. Hvis der er behov for det, etableres jordvold ved læhegn.

Ved driftsuheld, hvor der er sket, eller hvor der er fare for at ske en større forurening af omgivelserne, vil alarmcentralen straks blive kontaktet på tlf.: 112.

Vurdering

Det vurderes, at der er taget tilstrækkelige forholdsregler i tilfælde af et uheld, ved at der er en procedure for, hvad der skal gøres i tilfælde af et uheld, og hvad der skal gøres for at minimere risikoen for uheld.

Varde Kommune vurderer at ansøger har redegjort tilstrækkeligt for mulige uheld, samt for forholdsregler i tilfælde af uheld.

7.24 Beskyttede naturområder omkring husdyrbruget - ammoniak

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udledning af luftbåret kvælstof (ammoniakfordampning). Beregninger, der er foretaget i *husdyrgodkendelse.dk*, viser at ammoniakfordampningen fra 8-årsdriften er 17.947 kg NH₃-N pr. år, fra nudriften 27.123 kg NH₃-N pr. år og i ansøgt drift 40.144 kg NH₃-N pr. år, se Tabel 8.

Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager) ? i			
Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	38085,1	2058,6	40143,6
Nudrift	25479,8	1643,6	27123,4
8 års-drift	16303,7	1643,6	17947,2

Tabel 8. Beregninger af ammoniakfordampningen i *husdyrgodkendelse.dk*

Det ansøgte projekt medfører således en stigning i ammoniakfordampningen på 22.196 kg NH₃-N pr. år i forhold til 8 års driften og 13.020 kg NH₃-N pr år i forhold til nudriften.

Forudsætningerne for ammoniakemissionen i ansøgt drift er følgende:

- der udmuges 3 gange ugentligt i stald 1, 2, 3, 4 og 27.
- der er de i ansøgningen angivne staldsystemer i alle stalde med svin (bygning 6, 7, 8, 17.2 og 26)

Se figur 6 for placering af stalde

Tiltagene stilles som vilkår i afsnit 4.

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)

I henhold til "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter" (Bek. nr. 1098 af 21. august 2023) skal Varde Kommune foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Der er ca. 8 km fra husdyrbrugets bygninger til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, som er Habitatområde nr. 60: Borris Hede, se figur 11.

Figur 11. Nærmeste Internationale naturbeskyttelsesområde, kategori 1- og kategori 2 naturområder

Varde Kommune har i *husdyrgodkendelse.dk* foretaget beregninger, som viser, at ammoniakdepositionen i ansøgt drift til nærmeste Internationale naturbeskyttelsesområde bliver 0,0 kg NH₃-N /ha/år, hvilket er uændret både i forhold til 8 årsdriften og nudriften, se Tabel 10.

Der er således ikke grund til at foretage konsekvensvurdering efter § 6 i bekendtgørelsen.

§ 7 områder

I henhold til § 7 i Husdyrbrugloven, er etablering, udvidelse og ændring af anlæg på husdyrbrug ikke tilladt, hvis de ligger tættere end 10 m fra – eller helt eller delvist indenfor nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper.

Kategori 1-natur (nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder).

Anlægget er beliggende ca. 8 km fra det nærmeste naturområde, der er omfattet af § 7 stk. 1 nr. 1 i husdyrbrugloven, og beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, se Figur 11.

Det drejer sig om en § 3-beskyttet hede beliggende indenfor internationalt naturbeskyttelsesområde.

Varde Kommune har i *husdyrgodkendelse.dk* foretaget beregninger, som viser, at ammoniakdepositionen i ansøgt drift til nærmeste kategori 1-naturområde bliver 0,0 kg NH₃-N /ha/år, hvilket er uændret både i forhold til 8 årsdriften og nudriften, se Tabel 10.

Kategori 2-natur (nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder).

Anlægget er beliggende ca. 2,8 og 3,1 km fra de nærmeste naturområder, der er omfattet af § 7 stk. 1 nr. 2 i husdyrbrugloven, som omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder, se Figur 11.

Det drejer sig om to § 3-beskyttede heder.

Varde Kommune har i *husdyrgodkendelse.dk* foretaget beregninger, som viser, at ammoniakdepositionen i ansøgt drift til kategori 2-området mod nord bliver 0,4 kg NH₃-N /ha/år, hvilket er en stigning på 0,1 kg NH₃-N /ha/år i forhold til nudriften, og en stigning på 0,2 kg NH₃-N /ha/år i forhold til 8 årsdriften. Ammoniakdepositionen i ansøgt drift til kategori 2-området mod øst bliver 0,5 kg NH₃-N /ha/år, hvilket er en stigning på 0,2 kg NH₃-N /ha/år i forhold til nudriften, og en stigning på 0,3 kg NH₃-N /ha/år i forhold til 8 årsdriften, se Tabel 10.

Varde Kommune vurderer på den baggrund, at udvidelsen ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af § 7-områder og derfor ikke vil påvirke § 7 områderne negativt.

§ 3 områder

Af Figur 12 og Tabel 9 fremgår de områder, som indenfor en afstand af 1.000 m fra anlægget er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Figur 12. § 3 arealer indenfor 1.000 m fra husdyrbruget.

§ 3 lokalitet	Type	Grønt Danmarkskort i kommuneplanen
1	Mose	Nej
2	Eng	Nej
3	Eng	Ja
4	Eng	Ja
5	Eng	Nej

Tabel 9. § 3 områder (minus søer) indenfor 1000 m fra husdyrbruget

Kategori 3-natur

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der 1 mose, se Figur 12 og Tabel 9.

Området er ikke udpeget som rekreativt område, indgår ikke i kommuneplanens udpegning af værdifulde kulturmiljøer og er ikke omfattet af fredning.

De områder, som er udpeget som Grønt Danmarkskort i Varde Kommunes kommuneplan, se Tabel 9, er dermed også omfattet af kommuneplanens handleplan for naturpleje. Der er dog ingen konkrete planlagte naturindsatser for områderne.

Varde Kommune har ikke kendskab til kvælstofbidrag til områderne fra andre kilder.

Mosen er beliggende 400 m sydøst for anlægget, se Figur 12.

Den beregnede merdeposition på mosen bliver i husdyrgodkendelse.dk beregnet til at være 2,0 kg NH₃-N/ha/år i forhold til 8- årsdriften og 1,2 kg NH₃-N/ha/år i forhold til nudriften.

Varde Kommune har vurderet, at

Mosen mod sydøst, hvor der forventes en merdeposition på 2,0 kg N/ha/år, ligger omkring et næringsrigt vandhul. I søen er der udsat ænder, hvilket har tilført næring til søen over længere tid. Det kommer til udtryk ved, at liden andemad dækker hele vandoverfladen. Mosen er forholdsvis tør. Der er registreret mosebunke, rødæl, gråpil, stor nælde, hundegræs, almindelig kællingetand, lysesiv, nyserøllike, liden andemad, fersken-pileurt, vej-pileurt, lav ranunkel, butbladet skræppe, vandnavle, musevikke, dueurt sp., skov-hanekro og agertidsel.

Igen er der mange eutrofile arter og kun en art med en Ellenberg N-værdi på eller mindre end 3. Denne er vandnavle. En værdi på eller lavere end det, indikerer kvælstoffølsomhed. Eftersom mosen ikke har flere kvælstoffølsomme arter og i forvejen er næringsberiget, vil en merudledning på 2,0 kg N/ha/år ikke medføre en tilstandsændring. Der er herved også lagt vægt på, at tålegrænsen for mosen er 25 kg N/ha/år. Baggrundsdepositionen er 14,8 kg N/ha/år, hvorfor en totaldeposition på 17,7 kg N/ha/år fortsat vil være under grænseværdien for naturtypen.

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der ikke ammoniakfølsomme skove.

Øvrig § 3-natur

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der registreret 8 mindre søer. Varde Kommune vurderer, at den luftbårne ammoniakdeposition fra anlægget har en meget begrænset effekt. Hovedkilden til næringsberigelse af søerne vurderes at være overfladevand fra dyrkede arealer, dels som vand, der løber på jordoverfladen til søerne, samt næringsberiget overfladevand der løber til søerne via rodzonen på dyrkede arealer. Ammoniak fra anlægget vurderes ikke at forringe naturtilstanden i § 3 søerne.

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der registreret 4 enge, se Figur 12.

På de 3 enge (område 3, 4 og 5) overstiger merdepositionen ikke 1,0 kg NH₃-N/ha/år, og der er derfor ikke foretaget yderligere vurderinger af disse.

På område 2 beregnes der en merdeposition i forhold til 8-årsdriften på 6,5 kg NH₃-N/ha/år og en totaldeposition på 11,1 kg NH₃-N/ha/år.

Varde Kommune har vurderet, at

Den vejledende registrerede eng mod øst er en mosaik af pilekrat og eng omkring enkelte vandhuller. Igen er der betydelige jagtinteresser, herunder fodring af ænder. Der er registreret gråpil, båndpil, dunbirk, almindelig hyld, mosebunke, lysesiv, knopsiv, pengebladet fredløs, almindelig fredløs, stor nælde, almindelig syre, almindelig hundegræs, fløjlsgræs, bredbladet dunhammer, smalbladet mangeløv og vild kørvel. Også her er der ingen kvælstoffølsomme arter med en Ellenberg N-værdi på 3 eller mindre. En merudledning på 6,5 kg N/ha/år vil derfor ikke medføre en tilstandsændring, hvorfor det ikke vil være dispensationskrævende.

Varde Kommune beregninger i husdyrgodkendelse.dk over ammoniakdepositionen på de nærmest liggende Natura 2000, Kat. 1- og Kat. 2-naturområder samt de øvrige nærmest liggende naturområder fremgår af Tabel 10, og er foretaget ud fra 8-årsdriften, nudriften og den ansøgte drift.

Lokalitet	Natur-type	Afstand (m)	Ruhed opland	Ruhed område	Merdeposition ift. 8-års drift, kg NH ₃ -N / ha	Merdeposition ift. nudrift, kg NH ₃ -N / ha	Totaldeposition ansøgt drift kg NH ₃ -N / ha
Natura 2000	Hede	8.000	L	S	0,0	0,0	0,0
Kategori 1	Hede	8.000	L	S	0,0	0,0	0,0
Kategori 2-nv	Hede	2.800	L	S	0,2	0,1	0,4
Kategori 2-ø	Hede	3.100	L	S	0,3	0,2	0,5
1	Mose	400	L	Mk	2,0	1,2	3,8
2	Eng	260	L	S	6,5	4,5	11,1
3	Eng	870	L	Bn	0,7	0,4	1,2
4	Eng	850	L	Bn	0,7	0,4	1,2
5	Eng	450	L	Bn	1,0	0,5	2,2

Tabel 10. Beregning af ammoniakdeposition på vigtige naturområder

På baggrund af ovenstående vurderer Varde Kommune, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil påvirke § 3-områder væsentligt som følge af ammoniakdeposition, og at udvidelsen ikke vil medføre tilstandsændringer på disse områder.

7.25 Påvirkning af "Bilag IV arter"

Ansøger oplyser følgende:

Af EF-habitatdirektivets bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter (herefter bilag IV-arter), som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer indenfor et af de udpegede habitatområder eller på andre lokaliteter. På den baggrund kan der udelukkende gives tilladelse til aktiviteter, som vurderes ikke at have en negativ effekt på artens yngle- eller rasteområde.

Varde Kommune vurderede i MGK2020, at husdyrproduktionen ikke vil medføre en forøget påvirkning af de nævnte bilag IV-arter eller deres levesteder.

Søgning på naturdata.miljoeportal.dk viser, at der ikke er registreret Bilag IV arter ved ejendommens bygningsanlæg.

National beskyttelse af arter af planter og dyr

Foruden den internationale artsbeskyttelse (bilag IV) er andre arter beskyttet af en nationalartsfredning jf. Artsfredningsbekendtgørelsen.

Søgning på naturdata.miljoeportal.dk viser, at der ikke er registreret fredede arter i nærheden af ejendommens bygningsanlæg.

Biodiversitet – Den danske Rødliste

Jf. Biodiversitetskonventionen har Danmark forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. På den danske Rødliste er arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse, registreret.

Søgning på naturdata.miljoeportal.dk viser, at der jf. Den danske Rødliste ikke er registreret truede arter i nærheden af ejendommens anlæg.

Vurdering

Det ansøgte byggeri sker i tilknytning til de eksisterende driftsbygninger. Derudover ændres der hverken på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger eller fældes store træer, som kunne udgøre levested for flagermus. Med andre ord sker der ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for eventuelle bilag IV-arter. Derfor vurderes det, at driften ikke vil medføre en forøget påvirkning af eventuelle bilag IV- og rødlistearter eller deres levesteder.

I henhold til § 10 i "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter" er der indført en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et beskyttelsesområde eller udenfor. Disse arter fremgår af direktivets bilag IV og kaldes derfor bilag IV-arter.

For en række arters vedkommende har Varde Kommune intet kendskab til arternes udbredelse i området, det gælder f.eks. løgfrø, markfirben og alle arter af småflagermus.

Spidssnudet frø og birkemus er begge arter der er listet på bilag IV. Spidssnudet frø er almindelig udbredt i Varde Kommune, og forventes at forekomme i forbindelse med naturområder, hvor der er egnede leveforhold for spidssnudede frøer. Det er Varde Kommunes vurdering at udvidelsen ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af spidssnudet frø på grund af den store forekomst af arten i Varde Kommune.

Birkemus er registreret få steder i Varde Kommune. Nærmeste lokalitet, hvor der i nyere tid er registreret birkemus, er ca. 15 km sydvest for husdyrbruget. Det er Varde Kommunes vurdering, at udvidelsen af dyreholdet ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af birkemusen på grund af den store afstand til den nærmeste lokalitet hvor birkemusen er registreret.

Varde Kommune vurderer i øvrigt, at udvidelsen kan gennemføres uden at påvirke nogen af de listede arter på bilag IV i direktivet væsentligt.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Med begrebet BAT menes den teknik, som mest effektivt giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed, og som samtidig er afvejet i forhold til fordele og økonomiske udgifter.

Ansøgere om miljøtilladelse/miljøgodkendelse af husdyrbrug med en ammoniakemission højere end 750 kg NH₃-N/år, skal begrænse ammoniakforureningen ved anvendelse af BAT. IE-brug skal også begrænse forurening ved anvendelse af BAT på andre områder end ammoniak.

EU-kommissionen har i 2017 vedtaget bindende BAT-konklusioner for intensivt opdræt af fjerkræ eller svin (IE-brug).

Miljøstyrelsen har meldt ud, at kravene i BAT-konklusionerne i meget vid udstrækning allerede er indeholdt i den gældende lovgivning her i Danmark, og at kommunerne derfor ikke selv skal anvende BAT-konklusionerne, men i stedet anvende de regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, der bliver fastsat med henblik på at implementere BAT-konklusionerne.

I Varde Kommunes vurdering af BAT indgår bl.a.

- EU-kommissionens BAT-konklusioner for intensivt opdræt af fjerkræ eller svin
- Miljøstyrelsens Teknologiliste
- Miljøstyrelsens Teknologiblade
- Bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

I Varde Kommunes BAT-vurdering indgår hovedpunkterne

- Ammoniak
- Miljøledelse og management
- Ernæringsmæssig styring - fodringsstrategi
- Forbrug af vand og energi, spildevand, støj, støv og lugt
- Opbevaring af husdyrgødning
- Forarbejdning af - og udbringning af husdyrgødning

I det følgende redegøres der for ansøgers oplysninger om anvendelse af BAT, samt Varde Kommunes vurdering af om ansøger lever op til det niveau, som Varde Kommune fastlægger som BAT-niveauet for husdyrbruget.

7.26 BAT – Ammoniak

Varde Kommune har beregnet projektets BAT-krav ud fra Bilag 3 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, se Tabel 11.

Antal m ² og staldsystem/lager	BAT-krav (Kg NH ₃ -N/m ²)	Total kg NH ₃ -N for produktions-arealet
Bygning 1 (eksisterende stald) 3.603 m ² skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0,59	2.121
Bygning 2 (eksisterende stald) 3.561 m ² skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0,59	2.097
Bygning 3 (eksisterende stald) 3.492 m ² skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0,59	2.056
Bygning 4 (eksisterende stald) 2.184 m ² skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0,59	1.286
Bygning 5 (eksisterende stald) 3.864 m ² Bur med bånd eller gødningskælder	3,80	14.683
Bygning 6 (eksisterende stald) 212 m ² delvis spalteguld, 25-49 % fast gulv	1,9	403
Bygning 6 (eksisterende stald) 361 m ² toklimastald, delvis spaltegulv	0,56	202
Bygning 6 (eksisterende stald) 395 m ² kassestier, delvis spaltegulv	0,66	261
Bygning 7 (eksisterende stald) 231 m ² Toklimastald, delvis spaltegulv	0,56	129

Bygning 8 (eksisterende stald) 72 m ² Søer og slagtesvin 25-49 % fast gulv	1,90	137
Bygning 8 (eksisterende stald) 116 m ² Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	1,20	139
Bygning 8 (eksisterende stald) 139 m ² Søer, golde og drægtige. Løsgående, dybstr. + fast gulv	1,40	195
Bygning 8 (eksisterende stald) 984 m ² Søer, golde og drægtige. Løsgående, dybstr. + fast gulv	1,40	1.378
Bygning 8 (eksisterende stald) 190 m ² Søer, golde og drægtige. Løsgående dybstrøelse	1,40	266
Bygning 17-2 (eksisterende stald) 106 m ² Smågrise. Drænet gulv + spalter (50 % / 50 %)	1,2	127
Bygning 25 (ny stald) 7.172 m ² Hønniker, konsumæg, Gulvdrift m / u gødningskumme	1,20	8.606
Bygning 26 (ny stald) 70 m ² Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0,58	41
Bygning 27 (ny stald) 6.725 m ² Flex: Høner, konsumæg; Fler-etagesystem	0,96	6.456
Bygning 9. 334 m ² gyllebeholder (eksisterende)	0,4	134
Bygning 15. 319 m ² gyllebeholder (eksisterende)	0,4	128
Bygning 16. 583 m ² gyllebeholder (eksisterende)	0,4	233
Bygning 18. 250 m ² møddingsplads (eksisterende)	1,7	425
Bygning 20. 747 m ² gyllebeholder (eksisterende)	0,4	299
Bygning 28. 100 m ² containerhus (ny)	2,8	280
Bygning 29. 100 m ² containerhus (ny)	2,8	280
Bygning 30. 100 m ² containerhus (ny)	2,8	280
Total BAT-Krav for husdyrbruget		42.641
Husdyrbrugets beregnede ammoniakemission		40.144
BAT-kravet er overholdt med		2.498

Tabel 11. Beregning af projektets BAT-emissionsniveau

Ansøger oplyser følgende:

BAT-niveauet er fastsat som ny stald i ny hønsestald, ny hønnekestald samt babystald, og som eksisterende stald, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse i alle øvrige stalde.

For æglæggende høns findes der kun én godkendt teknologi til reduktion af ammoniakemissionen fra stalde, nemlig hyppig udmugning. To ugentlige udmugninger kan reducere ammoniakemissionen med 30 %, mens tre ugentlige udmugninger kan reducere emissionen med 36 %.

I de eksisterende æglæggestalde gennemføres der tre ugentlige udmugninger, og dette vil også være tilfældet i den nye stald, hvilket betyder, at ammoniakemissionen fra hver stald reduceres med 36 %.

For hønniker findes der ingen godkendt teknologi til ammoniakreduktion.

Projektets BAT-emissionsniveau er beregnet i husdyrgodkendelse.dk. BAT-emissionskravet er overholdt.

Der er ikke foretaget en vurdering af fravalg, da BAT-emissionskravet er overholdt.

Vurdering

På baggrund af ovenstående vurderes det at projektet lever op til lovgivningens krav.

BAT i stald 1, 2, 3 og 4 for Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd på IE-brug er 0,96 kg NH₃-N. I ansøgningen er staldene angivet som eksisterende stalde, med BAT krav fastsat i tidligere godkendelse: 0,59. Det skyldes at BAT i MGK2020 blev beregnet som normen: 0,92 kg NH₃-N fratrasket effekten af 3 x ugentlig udmugning: 36 % = 0,59 kg NH₃-N.

BAT i stald 5 (hønnekestald) var i MGK2020 beregnet ud fra en ammoniakreduktion på 30 % ved to ugentlige udmugninger. Det er imidlertid en fejl, da denne miljøteknologi ikke er godkendt ved hønniker,

og effekten er derfor fjernet fra de aktuelle beregninger i nuværende ansøgning, både i nudrift og ansøgt drift. BAT er derfor normtallet: 3,8 kg NH₃-N.

BAT-kravet for projektet er beregnet til 42.641 kg NH₃-N og projektets reelle ammoniakemission er på 40.144 kg NH₃-N. Projektet har således en total ammoniakemission, der er 2.498 kg NH₃-N mindre end det beregnede BAT-krav.

Varde Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at ansøger lever op til lovgivningens krav om BAT på punktet ammoniak.

BAT-niveauet er opnået ved at

- der udmuges 3 gange ugentligt i hønsestaldene 1, 2, 3, 4 og 27
- der er de i ansøgningen angivne staldsystemer i alle stalde med svin (bygning 6, 7, 8, 17.2 og 26)

Se Figur 6 for placering af bygninger.

7.27 BAT – Miljøledelse og management

Ansøgers redegørelse:

Miljøledelsessystem

Der er indført et miljøledelsessystem på ejendommen. Det vil sige:

- *Bedriftens miljøforhold er gennemgået.*
- *Der er formuleret en miljøpolitik.*
- *Der er fastsat et ambitionsniveau i form af miljømål.*
- *Der er udarbejdet en plan for, hvordan målene nås.*
- *Der evalueres en gang årligt, om målene er nået.*
- *Miljøledelsessystemet gennemgås en gang årligt.*

Management / Godt landmandskab

- *Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.*
- *Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.*
- *I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, planteværn og handelsgødning.*
- *Der er udarbejdet en beredskabsplan for bedriften.*
- *Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt, tiltrækning af skadedyr og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.*
- *Der er faste procedurer i forhold til bortskaffelse af bedriftens spild- og affaldsstoffer – herunder døde dyr, olie- og risikoaffald.*
- *Der er faste rutiner i forhold til levering af foder, transport af grise, m.m.*
- *I forbindelse med indretningen af produktionsanlægget er der fokus på, at indretningen tager hensyn til en rationel drift, af hensyn til ressourceforbruget i driften og af hensyn til de daglige arbejdsgange.*
- *Sigtet med anlægget er, at der ud fra et proportionalitetssynspunkt er fokus på hvilke staldsystemer, der er bedst anvendelig i relation til miljø, arbejdsforbrug og dyrevelfærd for at fremtidssikre virksomheden.*
- *Gyllen analyseres for indhold af kvælstof og fosfor.*
- *At hjælpestoffer som gødning, planteværn, medicin og energi bruges under hensyntagen til miljø og sundhed.*
- *At brugen af næringsstoffer optimeres på ejendomsniveau under hensyntagen til afgrødernes behov og det økonomiske afkast.*
- *At tildeling af gødning til markerne sker ud fra planlægning af tildeling af kunst- og husdyrgødning på markniveau ud fra afgrødens behov på den enkelte mark.*
- *At der laves en årlig opgørelse over, at forbruget af kunst- og husdyrgødning ikke er større end normerne forskriver.*

- At der arbejdes på at sikre en høj udnyttelse af næringsstofferne i husdyrproduktionen bla ved at udarbejde gødningsplaner og sikre, at næringsstoffer tilføres, så der sker mindst muligt tab til det omgivende miljø.
- At der er fokus på at nye stalde og produktionssystemer indrettes så lugt og fordampning af ammoniak begrænses ud fra de tekniske og økonomiske muligheder og under hensyntagen til dyrenes fysiologiske og adfærdsmæssige behov.
- Ejendommens svinebesætning er UK-certificeret.
- Ejendommens fjerkræbesætning lever op til Danægs egenkontrol program, og dermed leves der op til gmp-plan for konsumæg.
- Fødevareregionen gennemgår løbende følgende:
 - a. Aflivede og selvdøde dyr og dyr, som burde have været aflivet, f.eks. på grund af skader eller ekstrem lav vægt, samt kontrol af producentens procedure til brug for tilsyn hermed.
 - b. Sygdomsforhold i besætningen, herunder konstatering af eventuelle specifikke, smitsomme sygdomme eller trivselsproblemer som følge af utilstrækkelige forhold vedrørende indretning, pasning og drift. Det bør i den forbindelse undersøges, hvilke tiltag der er gjort for at afhjælpe forhold, som må antages at være årsag til en høj sygdomsfrekvens eller dødelighed, og om anvendelsen af eventuel medicinering er sket korrekt.
 - c. Helhedsvurdering af dyrenes tilstand, herunder undersøgelse af fjerdragts og trædepudernes beskaffenhed, flokkens ensartethed, ernæringstilstand samt benkonstitution af et repræsentativt udsnit af flokken.
 - d. Drøftelse med Fødevareregionen om management med hensyn til udførelsen af den daglige drift, herunder tilsyn med ventilations- og temperaturforhold samt kontrol af reserve- og alarmsystemer.
Fødevareregionen gennemgår endvidere forbruget af foder og vand, herunder om mængden afviger fra et normalt forbrug
 - e. Gennemgang af producentens journalføring.

Ud fra ovennævnte egenkontroller og tiltag, som indgår i den daglige drift, vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for management.

Vurdering

Ud fra ovennævnte egenkontroller, som indgår i den daglige drift, vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for management.

Ifølge EU-kommissionens BAT-konklusioner er følgende BAT:

- Miljøledelse
- Korrekt placering af anlægget
- Uddannelse af medarbejdere
- Udarbejdelse af en beredskabsplan
- Regelmæssig kontrol, reparation og vedligeholdelse af gyllesystemer, foder- og vandsystemer, ventilationssystemer m.m.
- Opbevare døde dyr på en måde, der forhindrer eller reducerer emissioner
- Reducere støj-, støv-, og lugtemissioner

IE-husdyrbrug har pligt til fra godkendelsesdato at anvende miljøledelse. Kommunen kontrollerer dette ved de ordinære tilsyn.

Varde Kommune vurderer, at ansøgers tiltag på punktet management lever op til det, som Varde Kommune fastsætter som BAT for husdyrbruget, blandt andet baseret på punkterne i EU-kommissionens BAT-konklusioner. Husdyrbruget lever dermed op til lovgivningens krav om BAT på punktet management.

7.28 BAT – Fodringsstrategi

Ansøgers redegørelse:

Svin:

- Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning og er tilpasset de forskellige dyregruppers næringsstofbehov.

- Der udarbejdes foderplaner i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.
- Foderindkøb sker på grundlag af foderplanlægningen.
- Foderanlæg og siloer tilses ofte for at undgå foderspild, broer af gl. foder i siloer og unødigt støv i staldene.

Fjerkræ:

- Der er fasefodring idet der anvendes mindst 4 blandinger i konsumægs produktionen.
- Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning.
- Der tages analyser af foder, og foderplanen afpasses foderets sammensætning og kvalitet.
- Der udarbejdes foderplaner i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor fodring af fjerkræ. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.

Det vurderes ud fra ovennævnte procedurer og tiltag, som er medvirkende til at minimere udskillelsen af fosfor og kvælstof, og derfor også ammoniakemissionerne, at husdyrbruget lever op til BAT for fodringsstrategi.

Vurdering

Det vurderes ud fra ovennævnte procedurer og tiltag, som er medvirkende til at minimere udskillelsen af fosfor og kvælstof, og derfor også ammoniakemissionerne, at husdyrbruget lever op til BAT for fodringsstrategi.

Ifølge EU-kommissionens BAT-konklusioner er følgende BAT:

- Reducering af indholdet af råprotein ved hjælp af N-balanceret foder baseret på energibehov og fordøjelige aminosyrer
- Fasefodring
- Tilføjelse af kontrollerede mængder af essentielle aminosyrer til foder med et lavt indhold af råprotein
- Anvendelse af godkendte fodertilsætningsstoffer, som reducerer den samlede mængde kvælstof og fosfor, der udskilles
- Anvendelse af letfordøjeligt uorganisk fosfat med henblik på den delvise udskiftning af konventionelle fosforkilder i foderet
- Beregning ved hjælp af en massebalance af kvælstof og fosfor på grundlag af foderindtaget, indholdet af råprotein i foderet, den samlede mængde fosfor og dyrenes ydelse samt vurdering af denne.

Beregninger har vist, at det ansøgte projekt lever op til Miljøstyrelsens BAT-krav for ammoniak.

Varde Kommunen vurderer på den baggrund, og ud fra ansøgers tiltag på punktet fodringsstrategi, at husdyrbruget lever op til det, som Varde Kommune fastsætter som BAT for projektet. Ansøger lever dermed op til lovgivningens krav om BAT på punktet fodringsstrategi.

7.29 BAT – Vand, energi, spildevand, støj, støv og lugt

Ansøgers redegørelse:

Vand

- Vandforbruget registreres månedligt, med henblik på at kunne identificere lækager.
- Evt. lækager identificeres og reparerer hurtigst muligt.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Vandventiler er integreret i krybbe eller drikkekop, således at spildminimeres.
- I forbindelse med rengøring iblødsættes staldene, for at mindske forbrug af vaskevand.
- Med henblik på at kontrollere og optimere vandforbruget er der monteret vandur på vandforsyningen i alle fjerkræstaldene.
- Til fjerkræ anvendes drikkenipler, som er udformet og placeret, så unødigt vandspild undgås.
- I hønnikestalden og svinestaldene vaskes der med højtryksrensere, for at mindske, forbruget af vaskevand.
- Der anvendes en del af tagvandet til opblanding af hønsemøg, så det kan opbevares som gylle. Brug af tagvand reducerer mængden af brugsvand fra vandboringer.

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere vandforbruget og til at holde løbende fokus på ressourceforbruget, så der kan ageres hurtigt og effektivt ved driftsforstyrrelser og uheld. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for vand.

Vurdering

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere vandforbruget og til at holde løbende fokus på ressourceforbruget, så der kan ageres hurtigt og effektivt ved driftsforstyrrelser og uheld. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for vand.

Energi

- Elforbruget registreres månedligt. Dette giver fokus på forbruget, og muligheder for at reducere dette.
- Belysningen i staldene er etableret med lavenergiarmaturer.
- Drægtighedsstalden er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette.
- Der er installeret trinløs styring af ventilatorer i staldene, hvilket regulerer luftcirkulationen efter behov, og giver dermed lavest muligt forbrug af energi.
- Hver gang staldene vaskes, renses samtlige ventilationsafkast for skidt, så stigning i elforbrug undgås i forbindelse pga. tilsmudsning.
- Temperatur- og luftfugtighedsfølere kontrolleres, for at sikre opretholdelse af korrekt staldtemperatur og luftfugtighed. Dermed også en sikring af unødigt strømforbrug.
- Der skal vælges et strømbesparende ventilationssystem, som tilpasses produktionsudvidelsen, såfremt det er foreneligt, med ventilationsbehovet i stalden.
- Der foretages regelmæssig kontrol af ventilationsanlæg, udført af autoriseret firma.

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere energiforbruget og til at holde løbende fokus på ressourceforbruget, så der kan ageres hurtigt og effektivt ved driftsforstyrrelser og uheld. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for energi.

Vurdering

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere energiforbruget og til at holde løbende fokus på ressourceforbruget, så der kan ageres hurtigt og effektivt ved driftsforstyrrelser og uheld. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for energi.

Spildevand

- Spildevandsmængden forsøges reduceret ved fx at anvende højtryksrenser ved vask af stalde, identificere og reparere evt. lækage hurtigst muligt, se afsnittet BAT Vand.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Overfladevandet fra det befæstede areal ledes til gyllebeholder.
- Der anvendes tagvand til opblanding af fast gødning, så det kan opbevares som flydende husdyrgødning.

Ud fra ovennævnte tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere mængden af spildevand og til at holde løbende fokus på ressourceforbruget, så der kan ageres hurtigt og effektivt ved driftsforstyrrelser og uheld. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for spildevand.

Vurdering

Ud fra ovennævnte tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere mængden af spildevand og til at holde løbende fokus på ressourceforbruget, så der kan ageres hurtigt og effektivt ved driftsforstyrrelser og uheld. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for spildevand.

Støj

- Der anvendes støjsvage ventilatorer.
- Foderanlæg er placeret indendørs.
- Der anvendes støjsvag gyllepumpe (el).
- Alle porte og døre er lukket i forbindelse med fodring.
- Alle stalde er isolerede.

Ud fra ovennævnte tekniske løsninger, som er medvirkende til at forebygge og minimere støj. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for støj.

Vurdering

Ud fra ovennævnte tekniske løsninger, som er medvirkende til at forebygge og minimere støj. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for støj.

Støv

- Der er overbrusningsanlæg i alle svinestalde, med undtagelse af farestaldene, hvilket reducerer støvgener.
- Alt foder opbevares i lukkede siloer. Transport mellem udendørs siloer og foderlade foregår i et lukket system.
- Der anvendes vådfoder i alle sostalde.
- Der anvendes hyppig udmugning i hønsestaldene, hvilket minimerer støvgener fra hønsemøget i staldene.
- I fjerkræproduktion kan der i modsætning til svine- og kvæg produktion godt være støv fra gødningen. Dette skyldes at fjerkræ udskiller en meget tør gødning. Ved forsæt at anvende hyppig udmugning, og at gødningen kommer ud i en lukket container, vil støvgenerne herfra forsæt være minimale.

Ud fra ovennævnte tekniske løsninger, som er medvirkende til at forebygge og minimere støv. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for støv.

Vurdering

Ud fra ovennævnte tekniske løsninger, som er medvirkende til at forebygge og minimere støv. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for støv.

Lugt

- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Der er primært anvendt staldsystemer i svinestaldene m. begrænset gylleoverflade (delvis spaltegulv)
- Gyllebeholderne oprøres kun i forbindelse med udbringning af husdyrgødningen.
- Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst muligt omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige, at der tages hensyn til naboer, byområder osv.
- Gyllen udbringes videst muligt ved nedfældning

Ud fra ovennævnte tekniske løsninger, som er medvirkende til at forebygge og minimere lugt. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for lugt.

Vurdering

Ud fra ovennævnte tekniske løsninger, som er medvirkende til at forebygge og minimere lugt. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for lugt.

Ifølge EU-kommissionens BAT-konklusioner er følgende BAT:

- Registrering af vandforbrug og minimering af dette
- Opsporing og udbedring af lækager
- Anvendelse af højtryksrensere til rengøring af staldbygninger og udstyr
- Anvendelse af udstyr til drikkevand, der passer til den pågældende dyrekategori, samtidig med at der sikres adgang til vand samt kontrol og regelmæssig indstilling af udstyret
- Genbrug af uforurennet regnvand som rens vand
- Holde de forurenede områder på gårdspladsen så små som muligt
- Adskil uforurennet regnvand fra spildevandsstrømme, der skal renses
- Led spildevandet over i en særlig beholder eller et anlæg til gylleopbevaring
- Rens spildevandet
- Udbringning af spildevand f.eks. ved hjælp af et vandingssystem
- Højeffektive varme-, køle- og ventilationssystemer samt optimeret styring af disse
- Isolering af vægge, gulve og/eller lofter i stalde
- Energieffektiv belysning
- Anvendelse af varmevekslere, varmepumper eller/og varmegenvinding
- Naturlig ventilation

Varde Kommune vurderer, at ansøgers tiltag på punktet Vand, energi, spildevand, støj, støv og lugt lever op til det, som Varde Kommune fastsætter som BAT for projektet. Ansøger lever dermed op til lovgivningens krav om BAT på dette punkt.

7.30 BAT – Opbevaring af husdyrgødning

Ansøgers redegørelse:

- Fast møg opbevares på møddingsplads med opsamling af vand til gylletanken. Dette minimerer udvaskningen af nitrat.
- Fast husdyrgødning og dybstrøelse uden daglig tilførsel overdækkes med kompostdug, presenning eller plastik, hvilket reducerer ammoniakemissionen.
- Flydende husdyrgødning opbevares i tætte gylletanke og udbringes på markerne ud fra afgrødens behov på den enkelte mark. Herved optimeres optagelsen af næringsstoffer og udvaskningen af nitrat samt udledningen af fosfor minimeres.
- Årligt efterses tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholdere for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandøren.
- Tanken tømmes ca. en gang årligt for indvendig inspektion. Inspektionen foretages stående uden for tanken.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.
- Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der er etableret flydelag senest efter 14 dage, forudsat der er gylle i tanken.
- Tanken er tilmeldt de lovpligtige eftersyn, hvilket betyder, at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder krav til holdbarhed, tæthed og styrke.

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere ammoniakemissionen og risikoen for forurening af jord og grundvand. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for opbevaring af husdyrgødning.

Vurdering

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere ammoniakemissionen og risikoen for forurening af jord og grundvand. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for opbevaring af husdyrgødning.

Ifølge EU-kommissionens BAT-konklusioner er følgende BAT:

- Reducere forholdet mellem fordampningsoverfladens areal og møddingens volumen
- Tildække møddinger
- Opbevare tørret, fast husdyrgødning i en lade
- Anvende betonsilo til opbevaring af fast husdyrgødning
- Opbevare fast husdyrgødning på et fast, uigennemtrængeligt gulv med et drænsystem og en opsamlingstank til afstrømningen
- Vælge opbevaringsfaciliteter med tilstrækkelig kapacitet til at holde på den faste og den flydende husdyrgødning i perioder, hvor udbringning ikke er mulig
- Opbevare fast husdyrgødning i markstakke, der er placeret væk fra overfladevandløb og/eller underjordiske vandløb, som flydende afstrømning kan trænge ned i
- Hensigtsmæssig konstruktion og drift af gyllebeholderen
- Minimere omrøringen af gylle
- Tildækning af gyllebeholderen
- Gylleforsuring
- Anvende gyllebeholdere, der kan modstå mekaniske, kemiske og termiske påvirkninger
- Lækagesikre faciliteter og udstyr til opsamling og overførsel af gylle
- Kontrollere beholdernes strukturelle integritet mindst én gang om året

Beregninger har vist, at det ansøgte projekt, omfattende både stalde og lagre, lever op til Miljøstyrelsens BAT-krav for ammoniak.

Varde Kommunen vurderer på den baggrund, og ud fra ansøgers tiltag på punktet opbevaring af husdyrgødning, at husdyrbruget lever op til det, som Varde Kommune fastsætter som BAT for projektet. Ansøger lever dermed op til lovgivningens krav om BAT på punktet opbevaring af husdyrgødning.

7.31 Forarbejdning af - og udbringning af husdyrgødning

Ansøgers redegørelse:

Forarbejdning af husdyrgødning

- Afgasning af gylle i biogasanlæg

Vurdering

Teknologien bidrager til en væsentlig reduktion af drivhusgasemissionen, fordi biogasanlæg producerer CO₂-neutral energi og samtidig bidrager til at reducere metan- og lattergasudledning fra håndtering af husdyrgødning. Desuden bidrager afgasning til en reduktion af lugtudledning fra udbragt gylle og øger udnyttelsen af kvælstof.

Udbringning af husdyrgødning

- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode og behov, hvilket medfører maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst muligt omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige, at der tages hensyn til naboer, byområder osv.
- I forbindelse med udbringning af husdyrgødning er der fokus på at overholde randzoner til grøfter og vandløb, hvorved risikoen for tab af fosfor og nitrat mindskes.
- Efter udbringning af fast møg og dybstrøelse tilstræbes der nedpløjning af udbragt husdyrgødning hurtigst muligt.
- Gyllen nedfældes ved udbringning på sort jord og i græsmarker. I vintersæd sker udbringning af gylle ved slangeudlægning. Der føres journal over udbringningsmetode for de enkelte marker.

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere ammoniakemissionen og risikoen for forurening af jord og grundvand. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for udbringning af husdyrgødning.

Vurdering

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere ammoniakemissionen og risikoen for forurening af jord og grundvand. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for udbringning af husdyrgødning.

Ifølge BAT-konklusionerne er der forskellige ting, som er BAT, hvis der forarbejdes husdyrgødning på husdyrbruget. Der forarbejdes ikke husdyrgødning på husdyrbruget.

Varde Kommunen vurderer på den baggrund, og ud fra ansøgers tiltag på punktet "Forarbejdning af - og udbringning af husdyrgødning", at husdyrbruget lever op til det, som Varde Kommune fastsætter som BAT for projektet. Ansøger lever dermed op til lovgivningens krav om BAT på punktet "Forarbejdning af - og udbringning af husdyrgødning".

7.32 Samlet BAT-vurdering

Som der er redegjort for i de foregående punkter, lever ansøger op til Varde Kommunes BAT-krav for husdyrbruget. Varde Kommune vurderer på den baggrund, at ansøger i henhold til § 27 i Husdyrbrugloven har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

8 Egenkontrol

Ansøgers redegørelse:

- *Hver måned laves kontrol af flydelag og tæthed af overjordiske del af gyllebeholdere. Hvert år efterses kabler på gyllebeholdere for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandøren.*
- *Dato for omrøring og udbringning fra gylletankene registreres.*
- *For kontrol af el- og vandforbrug laves en månedlig registrering af forbruget.*
- *Foderproduktion, indkøb af foder og fodertildeling sker på grundlag af foderplanlægning.*
- *Tildeling af kunst- og husdyrgødning til markerne sker på baggrund af mark og gødningsplaner samt ud fra afgrødens behov på den enkelte mark.*
- *Der laves en årlig opgørelse over, at forbruget af kunst- og husdyrgødning ikke er større end normerne forskriver.*
- *Der føres journal over forbruget af sprøjtemidler*
- *Ejendommen følger Danægs egenkontrolprogram. Herunder registrering af antal dyr, forbrug af vand, foder m.m.*
- *Ejendommens svinebesætning er UK certificeret.*
- *Der føres "egen kontrol" med den til enhver tid gældende produktion, samt der foreligger en opgørelse over produktionens størrelse.*
- *Der føres jævnlig kontrol af ventilationsanlæggene samt af alarmanlæggene. Hvilket giver en energimæssig besparelse.*

Vurdering

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug kan eventuelle uhensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes.

Det vurderes samlet set, at driften af husdyrbruget på adressen inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet

Varde Kommune har stillet vilkår vedr. udmugning i hønsestaldene.

Varde Kommune vurderer at dokumentationen er dækkende.

9 Foranstaltninger ved ophør af produktion

Ansøgers redegørelse:

Ved ophør af driften af husdyrbruget, vil det blive sikret, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare foretages, og at stedet bringes tilbage i tilfredsstillende tilstand. Oplagret husdyrgødning, affald, maskiner og andet materiel vil blive bortskaffet. Gyllekanaler og gyllebeholdere vil blive rengjort, så der ikke er fare for forurening med husdyrgødning.

Vurdering

Det vurderes, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for f.eks. rotter. Desuden vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet.

Varde Kommune stiller vilkår om, at ved ophør af driften, skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare. Alle opbevaringsanlæg og stalde skal tømmes og rengøres, og husdyranlægget skal fremstå i miljømæssig god stand.

Varde Kommune vurderer, at tiltagene med de stillede vilkår er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare.

10 Alternative muligheder

Ansøger oplyser følgende:

Den ansøgte løsning er valgt, da den giver den mest optimale udnyttelse af de eksisterende fysiske rammer, der er til rådighed.

Der er desuden vurderet alternative muligheder for placering af byggeriet.

Det er blandt andet overvejet at placere de nye stalde længere mod syd i forlængelse af de eksisterende hønsehuse. Denne løsning er fravalgt, da det vurderes mest optimalt at etablere en større stald på vestsiden af æglæggestaldene. Derudover er den nye hønnikestald placeret således, at smitterisikoen fra grise til hønniker mindskes.

Vurdering

Ud fra de alternativer der er beskrevet, vurderes det, at det valgte projekt tager hensyn til omgivelserne (naboer m.m.), miljøet og husdyrbruget.

Varde Kommune vurderer at ansøger har redegjort tilstrækkeligt for alternative muligheder.

11 Foranstaltninger for at undgå, forebygge eller begrænse det ansøgtes virkning på miljøet

Ansøger oplyser følgende:

I dette afsnit er de væsentligste foranstaltninger for at begrænse det ansøgte projekts virkninger på miljøet, nævnt. I alle de foregående afsnit vil man kunne læse yderligere om de anvendte foranstaltninger og vurderingerne heraf.

- *Staldsystemerne i de eksisterende stalde og nye stalde, er primært med lavemissionsgulve med henblik på at minimere ammoniakfordampningen fra staldanlægget. Der er flydelag på gylletankene, hvilket minimerer ammoniakfordampningen fra lagrene.*
- *Der udarbejdes mark-/gødningsplan for ejendommens jordtilliggende, hvorved fosfor- og nitratudvaskning minimeres.*
- *Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.*
- *Olietanke står indendørs på fast gulv uden afløb og vask af sprøjte sker på vaskeplads med afløb til gyllebeholder, derved er der ikke risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.*
- *Der foretages forskellige egenkontroller, for at bl.a. at følge produktionen, forbrug af fx foder, el og vand m.m.*
- *Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen.*

Varde Kommune vurderer at ansøger har redegjort tilstrækkeligt for foranstaltninger for at undgå det ansøgtes virkning på miljøet.

12 Eventuelle grænseoverskridende virkninger

Ansøgers redegørelse:

Ifølge IE-direktivet har et anlæg grænseoverskridende virkning, hvis anlægget kan få en betydelig negativ indvirkning på miljøet i en anden EU-medlemsstat.

Vurdering

Alene på grund af afstanden, vurderes det i den konkrete sag, at det ansøgte projekt ikke vil give anledning til væsentlige virkninger på miljøet i andre EU-medlemsstater.

Varde Kommune vurderer at det ansøgte projekt ikke vil give anledning til virkninger på miljøet i andre EU-medlemsstater.

13 Befolkning og menneskers sundhed

Ansøgers redegørelse:

I forbindelse med ansøgte projekt udledes der ikke sundhedsskadelige stoffer som f.eks. tungmetaller eller dioxin. Det vurderes derfor, at projektet ikke vil medføre nogen påvirkning af menneskers sundhed. Der vil ikke forekomme luftforurening eller forurening af vand, der kan påvirke befolkningen og menneskers sundhed. I forbindelse med befolkning og menneskers sundhed påvirker anlægget mest med støv, støj, lugt og ammoniakemissioner. Reglerne for ammoniak og lugt er overholdt.

Eventuelle risici forbundet med fugleinfluenza håndteres gennem gældende veterinærregler under Fødevarestyrelsens myndighedsområde. Risikoen ved MRSA eller antibiotikaresistens håndteres ligeledes via generelle veterinærregler under Fødevarestyrelsen. Der er ingen særlige forhold ved beliggenheden af Lille Hejbølvej 3, som kræver yderligere forsigtighed. Særlige forhold kunne eksempelvis være nærhed til hospitaler, institutioner eller lignende.

Smittebeskyttelse omfatter både beskyttelse af besætningens egne dyr mod indførsel af smitsomme sygdomme, beskyttelse mod spredning af sygdomme mellem forskellige besætninger samt beskyttelse mod spredning af zoonotiske smitstoffer fra besætninger til det omgivende samfund. Zoonoser er sygdomme, der kan overføres mellem dyr og mennesker.

For grisebesætninger med sundhedsrådgivningsaftale gælder der særlige regler om smittebeskyttelse. Den besætningsansvarlige skal i samarbejde med besætningsdyrlægen udarbejde en zoonotisk smittebeskyttelsesplan med det formål at forebygge smittespredning fra besætningen.

Vurdering

Ud fra ovenstående vurderes det, at husdyrbruget på Lille Hejbølvej 3 kan drives på stedet uden at påvirke menneskers sundhed negativt.

Varde Kommune vurderer at udvidelsen ikke vil påvirke befolkning eller menneskers sundhed negativt i væsentlig grad.

13. Samspillet mellem faktorerne jf. § 4 stk. 8 nr. 5.

Ansøgers redegørelse:

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der vurderes, om der er kumulative effekter som følge af et samspil mellem to, flere eller alle faktorerne:

- 1. Befolkningen og menneskers sundhed.*
- 2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur, samt bilag IV-arter.*
- 3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.*
- 4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.*

Vurdering

Det vurderes ud fra beskrivelser og vurderinger i miljøkonsekvensrapporten, at den kumulative effekt mellem punkt 1-4 ikke vil have væsentlige direkte eller indirekte virkning på omgivelserne.

Varde Kommune kan tilslutte sig ansøgers vurdering.

14 § 42, Nr. 1-6 i bekendtgørelsen

Ved miljøgodkendelse af IE-brug skal det sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde, at

1) Der ud over iagttagelse af kravet i § 26 er truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

I henhold til beskrivelsen i afsnit 7.26 -7.32 vurderer Varde Kommune, at Lille Hejbølvej 3, 6870 Ølgod har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

2) Energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt.

I henhold til ansøgers beskrivelse i afsnittene 7.28-7.29, vurderer Varde Kommune, at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt.

3) Mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet.

Lille Hejbølvej 3, 6870 Ølgod oplyser, at de løbende udnytter mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer.

På den baggrund vurderer Varde Kommune, at Lille Hejbølvej 3, 6870 Ølgod har udnyttet muligheden for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer.

4) Produktionsprocesserne er optimeret, i det omfang det er muligt.

I afsnit 7.27 BAT-miljøledelse og management har ansøger redegjort for at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt.

Varde Kommune vurderer, at Lille Hejbølvej 3, 6870 Ølgod har optimeret produktionsprocesserne, i det omfang det er muligt.

5) Affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages.

I afsnit 7.10 Affald har ansøger redegjort for dette.

Varde Kommune vurderer, at Lille Hejbølvej 3, 6870 Ølgod har iagttaget affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse.

6) Der, i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik.

Varde Kommune vurderer, at Lille Hejbølvej 3 i det omfang forurening ikke kan undgås, anvender bedste tilgængelige rensningsteknik.

15 § 43, Nr. 7-13 i bekendtgørelsen

I henhold til § 36, stk. 1, nr. 7-13 i bekendtgørelsen skal revurderingen indeholde vilkår om følgende:

7) Placering af husdyrbruget og aktiviteterne med henblik på at begrænse transport af dyr, materialer og husdyrgødning og at tage hensyn til den mulige fremtidige udvikling af husdyrbruget.

Varde Kommune har indsat følgende vilkår:

Ved fremtidige udvidelser skal Lille Hejbølvej 3, 6870 Ølgod overveje placering og aktiviteter på husdyrbruget, således at transport af dyr, materialer og husdyrgødning begrænses.

8) Indretning af husdyrbruget, så de forurenede områder uden om staldanlæg samt husdyrgødnings- og ensilageopbevaringsanlæg begrænses med henblik på at reducere produktion af spildevand.

Varde Kommune har indsat følgende vilkår:

Husdyrbruget skal indrettes, så de forurenede områder uden om stald- og husdyrgødningsanlæg begrænses med henblik på at reducere produktion af spildevand.

9) Tilrettelæggelse af husdyrbruget og driften heraf, så vandforbruget minimeres mest muligt.

Varde Kommune har indsat følgende vilkår:

Husdyrbruget skal drives, og drikkevandssystemet skal vedligeholdes således, at vandforbrug og vandspild minimeres mest muligt.

10) Grænseværdier, tekniske foranstaltninger eller tilsvarende parametre.

Der er indsat grænseværdier for støj samt et maksimalt altal m2 produktionsareal.

11) Regelmæssig vedligeholdelse og overvågning af de foranstaltninger, der træffes for at forebygge og begrænse emissionerne fra husdyrbruget.

Der indsættes følgende vilkår:

Foranstaltninger, der træffes for at forebygge og begrænse emissionerne fra husdyrbruget, skal regelmæssigt vedligeholdes og overvåges.

12) Hvordan der ved ophør af driften skal træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand.

Der er stillet vilkår vedrørende rengøring m.m. i forbindelse med ophør.

16 Nabo- / partshøring

Projektet er udover ansøger og dennes konsulent sendt til høring hos naboer/partner, som er bosiddende, eller som ejer en matrikel indenfor lugtkonsekvenszonen, som er 1.655 m fra husdyrbruget, i perioden fra den 17. december 2025 til den 19. januar 2026.

Sideløbende med nabo- / partshøring er der foretaget høring af offentligheden, ved at udkast til miljøgodkendelse sammen med ansøgning og miljøkonsekvensrapport har været lagt på Varde Kommunes hjemmeside under "Høringer".

I forbindelse med nabohøringen er der ingen bemærkninger kommet / kommet følgende bemærkninger:

17 Samlet vurdering

Ansøger vurderer:

Denne ansøgning er udarbejdet efter Husdyrloven og det vurderes ud fra ovenstående beskrivelser og vurderinger, at det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger ikke vil have en negativ påvirkning på følgende punkter:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur, samt bilag IV-arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.
5. Samspelet mellem to, flere eller alle faktorer efter 1-4.
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovennævnte faktorer 1-5.

Varde kommune vurderer:

Varde Kommune vurderer samlet, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet, naturen og naboerne sammenholdt med den nuværende produktion, hvis de i dette tillæg til miljøgodkendelse opstillede vilkår overholdes.

Varde Kommune vurderer, at der kan meddeles godkendelse til det ansøgte, da:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.
- Udvidelse og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Bilag 1 – Produktionsarealer og staldtyper

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
5. Hønnikestald	1871	Mekanisk ventilation	6 m	(#818378) Hønniker, konsumæg. Bur med bånd eller gødningskælder	0	3864
1. Hønsehus	1353	Mekanisk ventilation	6 m	(#818381) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fleretagesystem med bånd	0	3603
2. Hønsehus	1376	Mekanisk ventilation	6 m	(#818384) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fleretagesystem med bånd	0	3561
3. Hønsehus	1363	Mekanisk ventilation	6 m	(#818387) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fleretagesystem med bånd	0	3492
4. Hønsehus	860	Mekanisk ventilation	6 m	(#818390) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fleretagesystem med bånd	0	2184
17. 2 Klimacontainere	122	Mekanisk ventilation	3 m	(#818393) Smågrise. Drænet gulv + spalter (50 %/ 50%)	0	106
8. Løbe- og drægtighedsstald	2097	Mekanisk ventilation	6 m	(#818399) Flexgruppe: Søer og Slagtesvin; 25-49 % fast gulv	0	72
				(#818398) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	116
				(#818397) Søer, golde og drægtige. Løsgående, dybstrøelse + fast gulv	0	139
				(#818396) Søer, golde og drægtige. Løsgående, dybstrøelse + fast gulv	0	984
				(#818395) Søer, golde og drægtige. Løsgående dybstrøelse	0	190
6. Fare-, klima- og poltestald	1614	Mekanisk ventilation	6 m	(#818411) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	212
				(#818410) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	361
				(#818409) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	395
7. Klimastald	306	Mekanisk ventilation	6 m	(#818418) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	231
27. Ny hønsestald	4290	Mekanisk ventilation	6 m	(#818421) Flexgruppe: Høner, konsumæg; Fleretagesystem	0	6725
25. Ny hønnikestald	4313	Mekanisk ventilation	6 m	(#818422) Hønniker, konsumæg. Gulvdrift med eller uden gødningskumme	0	7172
26. Ny baby stald	70	Mekanisk ventilation	3 m	(#818511) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	70
Sum						33477

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Nudrift						
5. Hønnikestald	1871	Mekanisk ventilation	6 m	(#824002) Hønniker, konsumæg. Bur med bånd eller gødningskælder	0	3864
1. Hønsehus	1353	Mekanisk ventilation	6 m	(#818382) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	3603
2. Hønsehus	1376	Mekanisk ventilation	6 m	(#818385) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	3561
3. Hønsehus	1363	Mekanisk ventilation	6 m	(#818388) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	3492
4. Hønsehus	860	Mekanisk ventilation	6 m	(#818392) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	2184
17. 2 Klimacontainere	122	Mekanisk ventilation	3 m	(#818394) Smågrise. Drænet gulv + spalter (50 %/ 50%)	0	106
8. Løbe- og drægtighedsstald	2097	Mekanisk ventilation	6 m	(#818408) Søer, golde og drægtige. Løsgående dybstrøelse	0	190
				(#818406) Søer, golde og drægtige. Løsgående, dybstrøelse + fast gulv	0	984
				(#818404) Søer, golde og drægtige. Løsgående, dybstrøelse + fast gulv	0	139
				(#818402) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	116
				(#818400) Slattevin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	72
6. Fare-, klima- og poltestald	1614	Mekanisk ventilation	6 m	(#818416) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	395
				(#818414) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	361
				(#818412) Slattevin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	212
7. Klimastald	306	Mekanisk ventilation	6 m	(#818419) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	231
Sum						19510
8 års drift						
5. Hønnikestald	1871	Mekanisk ventilation	6 m	(#818379) Hønniker, konsumæg. Bur med bånd eller gødningskælder	0	2719
1. Hønsehus	1353	Mekanisk ventilation	6 m	(#818383) Høner, konsumæg. Bur med bånd	0	2540
2. Hønsehus	1376	Mekanisk ventilation	6 m	(#818386) Høner, konsumæg. Bur med bånd	0	3187

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
3. Hønsehus	1363	Mekanisk ventilation	6 m	(#818389) Høner, konsumæg. Bur med bånd	0	3187
4. Hønsehus	860	Mekanisk ventilation	6 m	(#818391) Høner, konsumæg. Bur med bånd	0	1424
8. Løbe- og drægtighedsstald	2097	Mekanisk ventilation	6 m	(#818407) Søer, golde og drægtige. Løsgående, dybstrøelse + fast gulv	0	984
				(#818405) Søer, golde og drægtige. Løsgående, dybstrøelse + fast gulv	0	139
				(#818403) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	116
				(#818401) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	72
6. Fare-, klima- og poltestald	1614	Mekanisk ventilation	6 m	(#818417) Søer, dieglvende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	395
				(#818415) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	361
				(#818413) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	212
7. Klimastald	306	Mekanisk ventilation	6 m	(#818420) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	231
Sum						15567